

ŠTAJERSKI GOSPODAR

Verlag und Schriftleitung: Marburg a. d. Draa, Badgasse 6 — Fernruf 25-67 — Bezugspreise: In der Ostmark: Vierteljährlich RM 1.20 einschl. 9 Rpf Postgebühr; im Altreich: RM 1.20 einschl. 9 Rpf Postgebühr, zuzüglich 18 Rpf Zeitungszustellgebühr Postscheckkonto Wien Nr. 55030

II. Jahrgang

Marburg a. d. Draa, Samstag 19. September 1942

Nr. 38

Ogromni izmeri stalingrajske bitke

Vsi razbremenilni napadi sovjetov na vsej ostali fronti odbiti

Nemške čete lomijo kos za kosom iz silnega trdnjavskega sistema - Artilerija bruha noč in dan smrt in razdejanje - Boljševiki so v desetih dneh izgubili 1215 letal - V stalingrajskem odseku se vrše srdite borbe od hiše do hiše -

Scherl-Bilderdienst-M.

Karte zu den Kämpfen um Stalingrad

Ze v zadnji številki našega lista smo v poročilu o operacijah na vzhodni fronti poudarili z debelimi črkami, da se vrše srditi boji za posest Stalingrada. Medtem se je zgodilo, česar nikdo ni hotel docela verjeti: bitka za Stalingrad se stopnjuje vedno bolj in bolj. Artilerija bruha dan in noč smrt in razdejanje. Nemški bombniki sipljejo svoje jelekno breme v neprestanih valovih na mesto in strmoglavci rušijo s svojimi bombami bunkerje, tvornice itd. s toliko verno, da gorijo na vseh koncih in krajih velikega mesta ogromni kompleksi hiš, magacinov itd. Borba za Stalingrad je zavzela takorekoč peklenske izmere. V ta goreči pekel, v katerem se branijo boljševiki z neverjetnim preziranjem smrti, prodirajo nemške edinice v junaških sunkih, pri čemer morajo vsako gnezdo odpora uničiti z metaleci plamenov. Nad Stalingradom se dviga ogromen oblak prahu, ki ga vsako minuto dvigajo strašne eksplozije. Tako je uspelo nemškim četam po zadnjih vesteh zavojevati v stalingrajskem trdnjavskega pasu no-

vega terena. Srdite borbe za Stalingrad še torej niso končane, čeprav se po sodbi nemških vojaških krogov, že nagibljejo koncu.

Medtem so se v ognju nemške obrambe izjalovili vsi razbremenilni napadi sovjetov okrog Voroneš-a, zlasti pa pri Rževu, kjer je bilo 15. t. m. v okviru enega nemškega armadnega korpusa uničenih 106 sovjetskih tankov.

V času od 5. do 15. septembra je izgubilo sovjetsko letalstvo 1215 letal. Od teh jih je bilo 936 sestreljenih v letalskih bojih. 212 letal je sestrelila protiletalska artilerija, 43 jih je uničila vojska, ostanek pa je bil uničen na tleh. V istem razdobju je nemško letalstvo izgubilo 87 lastnih letal.

Operacije na vzhodni fronti so se v ostalem razvijale od našega zadnjega poročila takole: Jugovzhodno od Novorosijska so zavzele nemške čete že pretekli četrtek neke planote, ki so bile utrjene s celo vrsto bunkerjev. Ob obali Črnega morja je nemška artilerija s svojimi granatami potopila pet sovjet-

skih parnikov. V stalingrajskem sektorju so Nemci uničili v teku odbijanja sovjetskih razbremenilnih napadov pretekli četrtek nič manj kot 59 sovjetskih tankov. Medtem so nemška letala bombardirala pristanišče in skladišča mesta Astrahan. Pri Rževu in ob Ladoškem jezeru so se izjalovili vsi sovjetski napadi ob junaškem odporu nemških čet.

Pri Novorosijsku in ob reki Terek so zavojevale nemške čete po poročilih preteklega petka v trdih bojih novo ozemlje. V Stalingradu so nemške čete predrele južno od mesta obrambni pas ter se zapičile do obale Volge.

V nedeljo je prispela vest, da so se nemške čete pri Stalingradu zarile kljub srditemu sovražnemu odporu do mestne periferije in da so obenem vdrle v južni del mesta samega.

Medtem je sovražnik obnovil svoje srdite napade pri Rževu, vendar so bili ti napadi v koncentričnem ognju nemškega orožja odbiti. Ob reki Terek so se zrušili vsi sovjetski napadi, prav tako tudi pri Rževu, ob Volhovu in ob Ladoškem jezeru.

Vedno hujši udarci za Anglijo

Nemške podmornice uničujejo v neprestanih podvigih sovražno plovbo - Smešen poskus izkrcaja pri Cherbourgu v kali uničen - Potek operacij proti Angliji

Tudi v preteklem tednu je nemško podmorniško orožje prizadejalo Angliji in Ameriki najtežje udarce s potapljanjem oskrbovalne plovbe. Tako je sporočilo nemško vrhovno poveljstvo dne 13. t. m. s posebno vestjo, da so nemške podmornice v reki St. Lorenzo, ob kanadski obali, v Atlantiku in pred afriško obalo iz spremljav ter v posamičnem lovu potopile po trdih bojih 18

ladij s skupno 121.500 brt. Neka nadaljna ladja je bila torpedirana. Ob enem je bilo sporočeno, da je v Atlantiku v teku velika nova borba s spremljavo. Dan pozneje, dne 14. septembra, je nemško vrhovno poveljstvo sporočilo, da so nemške podmornice po omenjeni napovedi trčile v Severnem Atlantiku na močno zavarovano spremljavo, ki je bila na potu iz Anglije. Mlada

PK-Aufn.: Kriegsbericht Weber (Wb.)

Nach der Besetzung eines sowjetischen Ortes bespricht General Friderici mit einem Regimentskommandeur den weiteren Angriffsplan

moštva nemških podmornic so to spremljavo neprestano napadala ter iz iste potopila 19 ladij s skupno 122.000 brt, dva rušilca in eno korveto. Šest nadaljnjih ladij je bilo težko poškodovanih s torpedi. Samo majhni deli razpršene spremljave so se zamogli rešiti.

Operacije proti Angliji so se v preteklem tednu razvijale kakor sledi: V noči na 11. september je angleško letalstvo napadlo več naselbin Zapadne Nemčije, med drugim stanovanjske predele mesta Düsseldorf, kjer je imelo civilno prebivalstvo izgube in škodo. 31 bombnikov-napadalcev je bilo sestreljenih.

V prvih desetih dneh septembra so izgubili Angleži na egiptovski fronti 170 tankov in oklopnih avtomobilov. 11. septembra so nemška letala uspešno bombardirala industrijske in prometne naprave v Južni in Jugovzhodni Angliji. V noči na 13. september je bila opetovano bombardirana Malta.

V noči na 14. september je angleško letalstvo izvedlo terorističen napad, ki je veljal zlasti mestu Bremen. Civilno prebivalstvo je imelo izgube. V stanovanjskih predelih so nastali požari. Več cerkva, bolnišnic in kulturnih spomenikov je bilo zadetih. 14 bombnikov-napadalcev je bilo zbitih na tla.

V noči od 12. na 13. september je poskusilo pet angleških oficirjev skupno z nekim narednikom in enim možem stopiti blizu Cherbourga na francosko obalo. Nemške posade so takoj spoznale namero ter uničile izkrcevalni čoln s polnim zadetkom. Trije oficirji in en mornariški častnik De Gaulle-a so bili ujeti. Pri tem podjetju so bili ubiti en major, en narednik in en mož.

V noči na 15. september je napadlo angleško letalstvo severonemško ozemlje. Civilno prebivalstvo je imelo izgube. Zlasti v stanovanjskih predelih me-

Pomen Stalingrada

7. septembra je izdal Stalin poziv sovjetskim četam. Ta poziv, ki dovolj jasno karakterizira pomen Stalingrada, vsebuje sledeče stavke: »Sovražnik skuša naskočiti Volgo in Kavkaz. Vi, ki se mu tamkaj zoperstavljate, stojite v borbi na življenje in smrt. Pomislite dobro, da vam ne preostane nič, kamor bi se lahko umaknili. Življenje in smrt zavisita za nas od tamkaj divjajočih se bitk. Niti koraka nazaj: to je poziv našega naroda!«

V nekem komentarju londonske poročevalske službe je Patrick Lacy dne 23. avgusta izjavil, da je sam Stalin označil Stalingrad kot »srce Sovjetske Unije«. Moskovski dopisnik lista »News Chronicle«, Paul Winterton, je zapisal sledeče: »Ako bi padel Stalingrad, bi to bil najhujši udarec, ki je bil prizadejan v tej vojni boljševiški sili.«

Angleški tednik »New Statesman and Nation« je zapisal dne

sta Wilhelmshaven so nastali požari in škoda na hišah in imovini. Štirje bombniki-napadalci so bili zbiti na tla.

Na egiptovski fronti so nemška letala bombardirala dne 16. t. m. razna zbirališča angleških tankov in vozil z dobrim uspehom. Nemško letalstvo je nad Severno Afriko in nad Malto sestrelilo 25 angleških letal brez lastnih izgub. Zapadno od Bresta je bilo zbitih pet angleških letal. V noči na 16. september so nemški letalski odredi bombardirali pristaniško in industrijsko

8. avgusta: »Ako sovjetom ne bo uspelo, zavrniti sovražnika pred Volgo in pred Stalingradom, lahko pokopljejo zavezniki svoje upe na zmago.«

»Daily Express« je zapisal 14. avgusta: »Stalingrad je strateška točka prvega reda. Sovjeti so trdno odločeni, držati Stalingrad za vsako ceno.«

Bivši moskovski dopisnik lista »Daily Mail«, Farson, je zapisal že 21. julija med drugim sledeče: »Če bi stale nemške armade v Stalingradu, bi zaprle zadnjo zvezo sovjetov in bi do zadnjega pretrgale zvezo med severom in jugom.«

»Daily Mail« je dne 25. avgusta imenovala Stalingrad središče živcev sovjetske države. Ogroževanje Stalingrada je obenem ogroževanje angleških otokov in Egipta.

Johnston je dejal 25. avgusta v londonskem radiu: »Padec Stalingrada bi utegnil uplivati na vse nadaljnje vojskovanje.«

Švedski list »Svenska Dagbladet« je ponatisnil 14. septembra neko poročilo, ki ga je dobil londonski »Times« iz Moskve. To poročilo se je glasilo: »Ako bi se Nemci vsidrli na Volgi, bi stopila vojna v novo fazo, in sicer za Ameriko kakor tudi za Anglijo.«

Tu smo navedli par citatov, ki označujejo strateški pomen Stalingrada. Toda ne mislite, da sovražna agitacija ne zna tudi drugače, ako ji teče voda v grlo. Tako je angleški major Hastings izjavil dne 6. septembra — torej v času, ko so nemške čete že zmagovito prodirale proti Stalingradu: »Doselej še ni nikakih znakov, po katerih bi bilo soditi, da se bo zrušila obramba Stalingrada.«

8. septembra je sporočil angleški radio: »Severozapadno od Stalingrada so prešli sovjeti k protiofenzivi in so napadli nemški bok. Zapadno od Stalingrada so odbili sovjeti vse napade.«

Istega dne je javil Globereuter: »V zadnjih 24 urah je sovjetska armada pred Stalingradom dokončno izboljšala svoj položaj. Vrhovno poveljstvo je spravilo dovolj rezerv na jugoza-

mesto Boston v Angliji. Nastali so številni požari. V Severnem morju so nemški vedetni čolni potopili v kratki praski dva angleška hitra čolna. Neki tretji čoln je zgorel.

Druck und Verlag: Marburger Verlags- und Druckerel-Oes m. b. H. — Verlagsleitung: Eugen Baumgartner; Hauptschriftleiter: Friedrich Golob; alle in Marburg a. d. Draß Badkassse 6

Zur Zeit für Anzeigen die Preislste Nr. 1 vom 1. Juli 1942 gültig. Ausfall der Lieferung des Blattes bei höherer Gewalt oder Betriebsstörung gibt keinen Anspruch auf Rückzahlung des Bezugs-geldes.

Nemške čete so povsod zmagovite

Poraz Sovjetije je prej ali slej neizogiben - Obramba na zapadu Evrope je pripravljena na vsako iznenadenje

Strategičen položaj na vzhodni kot glavni fronti sedanje svetovne vojne je znan. Nemška oborožena sila je vzdolž cele, kakih dva tisoč kilometrov dolge fronte zmagovita. To velja za južni del bojne črte, kjer so nemške čete v ofenzivah, kakor tudi za ostale odseke, ki jih samo držimo kot izhodne pozicije za čas, ko bomo tudi tam prešli v ofenzivo, medtem ko sedaj samo odbijamo sovjetske napade, ki imajo namen, naše prodiranje na jugu zavirati.

Nemška oborožena sila je po svoji udarnosti, svojem elanu in požrtvovalnosti kljub triletnemu vojskovanju, ki ga ima za seboj, ostala vojni instrument kakor je bila, ko je zrušila Poljsko, Dansko, Norveško, Belgijo, Francijo, Jugoslavijo, Grčijo in ko je od sovjetskega ozemlja zasedla prve ogromne prostore. V nešteti bitkah dokazana neprekosljivost naše oborožene sile v vsakem pogledu, je najboljši garant, da se bodo tudi sovjeti liki svojim nekdanjim prijateljem Francozom, Jugoslovanom itd., pod silo in težo nemških udarcev zrušili.

Sovjetska unija je velesila, ki do neke meje predstavlja svet za se in razpolaga z ogromnim številom prebivalstva, in si je v 25 let trajajočem oboroževanju pripravila in izvežbala naravnost blazno število vojakov, orožja in vojnega materiala. Mirno se lahko reče, da si na vzhodu

padno fronto, da bi vrglo Nemce nazaj.

10. septembra je priznal radio Boston, da je Nemcem uspelo zabiti zagazdo v sovjetske položaje. »Na vseh drugih odsekih pred Stalingradom pa stoji sovjetska vojska kot železo trdno.«

Iz sledeče vesti bomo takoj videli, kako pripravljajo zviti Anglosasi voje backe na pretečo katastrofo Stalingrada. Tako je dejal londonski radio 5. septembra: »Ostane Stalingrad v sovjetskih rokah, je položaj za Nemce slab, ako pa Stalingrad pade, je položaj za Nemce manj ugoden.«

Obenem se pa vrstijo tudi slaba poročila za Angleže. Paul Winterton depešira listu »News Chronicle« sledeče: »Na vseh točkah bojišča so Nemci številčno in po materialu v premoči. Vznemirljiva pa je zlasti premoč nemškega letalstva.«

6. septembra je sporočil londonski radio: »Pri Stalingradu se bori več kot en milijon Nemcev.«

Iz vseh teh poročil je razvidno, da prisojajo sovražniki Stalingradu ogromen pomen. Moti jih pri vsem tem samo udarnost nemške vojske in silovitost nemških operacijskih sunkov. Zato pripravljajo svoje čitatelje tudi na take morebitnosti, kakor so jih doživeli pred in po padcu Sevastopola.

prvič v sedanji vojni stojita dve velesili nasproti, ki sta tudi v pogledu oborožitve na višini vojne tehnike, akoravno je nemško vodstvo, nemški vojak, nemško orožje in nemški material daleč nad sovjetskimi. Sovjetija je od vsega tega seveda že ogromno izgubila. Izgubila je pa hkrati tudi največji del svojih žitnic, nahajališč surovin in industrije ter milijone prebivalcev, ki so v izgubljenih pokrajinah prešli v roke Nemcev. Ker vemo, da ima vsak velik organizem veliko bolj trdno in žilavo življenje, imajo nemške čete seveda tudi z uničenjem Sovjetije veliko več dela in opravka, kakor so ga imele z manjšimi nasprotniki. Položaj je pa tako jasen in pregleden, da je Stalinova država že težko bolna in ranjena, in ker ni zdravnikov v obliki angleško-ameriške pomoči, ki bi njeno bolezen in njene rane ozdravila, bodo nemški vojaki k tem boleznim in ranam prizadeli še več hujših bolečin in prisadnih ran, kar bo Sovjetijo pokopalo. Vojna s Sovjeti se bo končala z nemško zmago.

Druga važna fronta, ki jo držijo Nemci teče vzdolž Norveške, Danske, Nizozemske, Belgije in Francije vse do biskajskega zaliva. Ta obalna fronta, ki jo Angleži napadajo večinoma iz zraka in morja, večkrat pa poskušajo tudi z izkrcavanjem in vpadi na celino, stoji trdno in je seveda dorasla vsaki morebitnosti, tudi če bi Anglosasi hoteli še večkrat in v večjem obsegu poskušati z ustanovitvijo druge fronte. Ta zapadna bojna črta nima samo odlično pripravljene obrambne sile, ki bi morebitne napade Angležev in Amerikancev pričakale kakor so jih nedavno pri Dieppe-ju, temveč tudi fortifikacijsko popolnoma varne utrjene črte iz železobetona, ki so nezavzetne. Kdor pozna nemškega vojaka, mu ni treba na dolgo in široko razlagati, da bi naša zapadna obrambna fronta v slučaju večjega angleško-amerikanskega invazijskega poskusa ne samo svoje pozicije obvladala in napad odbila, temveč nasprotnike na celi črti uničila in vrgla nazaj v morje, preko katerega bi prišli. Tam, kjer straži in brani postojanko nemški vojak, tam ga

PK-Aufn. Kriegsb. Wacker (Wb.)

Bei Wjasma. Ritterkreuzträger Oberst Karst, Kommandeur eines Infanterie-Regiments im Raum östlich Wjasma, auf dem Wege zu dem Graben, in dem er schon manche harten Kämpfe erlebte

tudi sam vrag ne more prepoditi in premagati. Kako bi naj to potem uspelo angleškim in ameriškim vojakom? Kakor obvladajo Nemci položaj na vzhodu in bodo operacije zmagovito zaključili, tako se nam tudi ni bati izkrcanja Anglosasov na zapadu.

Fronta zmagovitega Generalfeldmarschall-a Rommel-a v Afriki, ki jo držijo nemške čete skupno z italijanskimi, nam tudi ne more delati skrbi. Angleže je Rommel pred meseci v italijanskem delu Afrike uničil in vrgel v Egipt pred samo Aleksandrijo. Lahko se pa zanesemo, da bo Rommel tudi v bodoče znal obračunati z Angleži in njihovimi generali, ki jih Churchill ravno na tej fronti mora radi nezmožnosti kar na tekočem traku odstavljati. V nikakšnem slučaju torej tudi na

PK-Aufn: Kriegsberichter Hennig (Wb.)

Im Schutz unserer Soldaten. Unmittelbar hinter der Front ist ein deutsches Flakgeschütz gegen sowjetische Tieffliegerangriffe aufgestellt. In seinem Schutz begibt sich die Doribevölkerung an die Erntearbeit

Angleška blamaža pri Tobruku

Nov poskus izkrcanja na Afriški obali - Angleži so plačali svojo predrznost s potopitvijo dveh križark in štirih rušilcev - Nad 500 Angležev ujetih - Nemško in italijansko zaključno poročilo

V noči na 14. september so poskusili Angleži v odseku Tobruk izkrcanje svojih čet s pomočjo precej močnih pomorskih in letalskih sil. Izkrcanje so poskusili na več mestih. Vsled takojšnjega protinapada nemških in italijanskih čet se je ta poskus klaverno razbil.

Dne 15. septembra je izdalo nemško vrhovno poveljstvo o tem angleškem poskusu sledeče zaključno poročilo: Angleške čete, ki so se izkrcale v Tobruku s pomočjo letalskih in pomorskih sil, so bile v tesnem sodelovanju nemških in italijanskih sil po kratki, trdi borbi uničene oziroma ujele. Obalne baterije in protiletalske baterije so vzele na muho sovražne pomorske edince ter so jih tako uspešno obstreljevale, da so potopile tri rušilce, nekaj korvet in izkrcevalnih čolnov. Sovražne pomorske edince so se spustile v beg proti vzhodu, nakar je sledil napad

tem bojišču ni misliti, da bi se vojna sreča obrnila na stran Anglije.

Preostaja še bojišče na oceanih, kjer nemške podmornice uničujejo sovražno ladjevje ter sovražniku otežujejo morske prevoze, ki bi naj Sovjetom, Angležem in Amerikancem omogočili poraziti Nemčijo. Tudi tu je položaj za Nemčijo ugoden. Nemške potopitve sovražnih ladij presegajo zdaleka njihove novogradnje in so vsi upi in vsi naporu Amerike in Anglije, da bodo kedaj imeli toliko ladij, da bodo zopet obvladali svetovna morja, po katerem bi prevažali čete in vojni material na razne fronte, ki bi naj z ogromno premočjo porazile Nemčijo. Italijo in Japonsko — brez izgleda na uspeh. Nacionalsocialistična Nemčija je pod vodstvom svojega velikega Führer-ja ne samo nepremagljiva, temveč zmagovita in bo svoje nasprotnike po vrsti premagala.

Angleško teroriziranje nemškega prebivalstva z bombardiranjem v času, ko so naša letala večinoma zaposlena na vzhodu, bo trajalo samo tako dolgo, dokler to nemškemu vrhovnemu poveljstvu ne bo odveč. Kakor hitro pride zopet nekoliko več nemških letal na zapad, jo bodo angleški letalci odkurili in bombardiranju nemških stanovanjskih hiš in bolnišnic bo konec.

Nemška uprava, nemško ljudstvo in nemška oborožena sila so v vseh ozirih dorasli in pripravljeni, da pod vodstvom svojega največjega državnika in vojskovodje zmagovito zaključijo današnje drugo svetovno vojno.

nemških in italijanskih letalskih odredov, ki so potopili dve križarki, enega rušilca in več motornih torpedovk. Več malih edinic je bilo poškodovanih. Nemški minolovci so zajeli nek angleški hitri čoln, na katerem se je nahajalo 117 ujetih Angležev ter ga dovedli v pristanišče Tobruk. Devet sovražnih bombnikov je bilo v teku letalskih borb sestreljenih. Ujetih je bilo 576 Angležev, med njimi 34 oficirjev. Sovražnik je imel veliko število mrtvih, izgubil pa je tudi mnogo vojnega materiala. Med ujetniki se nahaja mnogo brodo-

lomcev potopljenih sovražnih vojnihi ladij. Lastne izgube so bile majhne.

Kakor je posneti iz italijanskega zaključnega poročila, je bil angleški poskus izkrcanja razbit že ob 9. uri predpoldan. Borbe z izkrcanimi Angleži so trajale torej pet ur. V petih urah so bile angleške čete deloma uničene in ujele. Med sovražnimi četami so bili tudi padalci. Angleži so imeli več sto mrtvih. Odlikovala sta se v bojih zlasti bataljon San Marco pod poveljstvom kapitanskega poročnika Giacomo Colottoja in 13. bojna skupina, ki ji poveljuje letalski major Rengo Viale. Italijanske izgube so bile relativno skromne. Istočasni napadi angleških tankov na vzletišča v okolici so bili odbiti od lokalnih posad, ki so uničile številna vozila in zajele nekaj moštev.

Nevarnost inflacije v Zed. državah

Prezident Roosevelt priznava gospodarske težkoče - Vojna se je za Amerikance podražila - Šele na polovici poti do vojne produkcije

Prezident Roosevelt je dne 14. septembra predložil svoje šesto kvartalno poročilo o najemniškem in posojilnem zakonu. Iz tega poročila izhaja, da je pomoč, ki jo je nudila Amerika na osnovi tega zakona, vredna po poldrugem letu obstoja nekaj nad šest milijard dolarjev. V istem času so države, s katerimi se Zedinjene države sklenile najemniške in posojilne pogodbe, kupile v USA blaga (in municije) za nadaljnjih šest milijard dolarjev. 35 odstotkov najemniškega in posojilnega izvoza gre v Veliko Britanijo, 35 odstotkov v Sovjetsko Unijo, ostanek pa na Bližnji vzhod, Avstralijo in druge dežele. Pomoč za maršala Čangkajška je omejena vsled transportnih težav. K temu je Roosevelt pripomnil, da se bo položaj glede Čungkinga izboljšal, ni pa povedal, kje in kako se bodo odpravile transportne težave.

Bistveno je v izjavi prezidenta Rooseveltta to, da so Zedinjene države na poti do vojne produkcije prispele šele do polovice poti. Roosevelt je zato rottil civilno prebivalstvo, naj omeji svojo potrošnjo, »ker bo edinole taka omejitev zajamčila zmago zedinjenih narodov«.

Zanimivo je v zvezi z Rooseveltovo izjavo citati, kako se ameriški listi bavijo s kongresom. List »Life« je sestavil nekake šolske rede ter ugotavlja, da si je zaslužil kongres neko vrednotenje, ki se nahaja med »srednje« in

»zelo slabo«. Pisec citira tudi druge ameriške liste, kot na primer »N e w Y o r k T i m e s«, ki dviga obtožbo v tem smislu, da podražuje kongres vojskovanje. Še bolj si je privoščil kongres znani list »Time«, ki piše, da Amerikanci ničesar ne pričakujejo od kongresa, ki naj bi bil v teh težavnih časih voditelj ameriškega ljudstva. Tako pa je postal kongres navaden cirkus, v katerem in izven katerega je dovolj smeha. Vsi resni poskusi obeh parlamentov (kongres namreč tvori senat in reprezentančna zbornica skupaj), rešiti trenutna vprašanja, so se ali izjalovili ali pa so ostali ležati na polovici poti. Vse to je po mnenju lista tako strašno, da bi bilo najbolje, izogniti se novembra kongresnim volitvam. Poslance bi bilo najbolje poslati za časa trajanja vojne na dopust, da ne bi smešili sebe in Zedinjenih držav.

Omenjeni list se bavi nadalje z delovanjem kongresa in ugotavlja, da v zadevi davčnega programa ni izvršil svoje naloge. Tako je finančni departement kmalu po Pearl Harbour-u predložil kot minimum državnih izdatkov za budžetsko leto 1942/43 vsoto 8,2 milijard dolarjev, kongres pa je iz bojazni pred novemberskimi volitvami dovolil samo 6,25 milijard dolarjev. In kar je največje važnosti: kongres še vse do danes ni premagal nevarnosti inflacije, niti najmanj pa ni rešil v zvezi s tem vprašanja kontrole cen.

SPODNJEŠTAJERCI!

Prispevajte, kakor vedno, tudi 19. in 20. septembra 1942 v prvo cestno zbirko za akcijo vojno zimske pomoči! (Kriegswinterhilfswerk)

Spodnjestajerci

Panzerwacht vor Stalingrad

Von Kriegsberichterstatter Herbert Rauchhaupt

PK. Dieser Abend heute ist anders als die vorausgegangenen. Gewiß stehen unsere Panzer auch heute wieder auf Sicherung an der Südwestflanke des Igels, in dem sie die nach einem überraschenden Vorstoß gewonnenen Stellungen hart nördlich Stalingrad gegen eine vielfache sowjetische Übermacht verteidigen, nachdem sich hinter ihnen die feindlichen Linien wieder geschlossen haben. Auch rollen heute wieder kurz vor Einbruch der Abenddämmerung, wie immer an den vergangenen Tagen, von drei Seiten feindliche Panzerverbände heran. Fünfzehn Kampfwagen zählen wir im Westen, wenig später fünf im Südosten, in Richtung Stalingrad, wo sich auch feindliche Infanterie mit den Panzern den Hang herabschiebt, und zuletzt kreuzen auch noch zehn im Nordosten auf, genau in unserem Rücken. Und auch heute wieder bleiben sie plötzlich stehen, als sie auf etwa drei Kilometer Entfernung heran sind. Dann bricht die Abenddämmerung über die Grassteppe zwischen Don und Wolga herein, und bald tauchen die Umrisse der feindlichen Kampfwagen unter in dem grauen, fahlen Licht des scheidenden Tages. Zurück bleibt nur die Ungewißheit, die Spannung, was nun die Nacht bringen wird. Aber auch das wiederholt sich jetzt seit Tagen allabendlich bei Einbruch der Dämmerung.

Und dennoch ist dieser Abend anders als die vorausgegangenen, ganz anders sogar. Der Wind, der hier tagaus, tagein von Osten aus den Steppen Asiens gleichförmig über die nahe Wolga weht, ist heute abend noch kälter als sonst. Es ist nichts zu sehen von dem strahlenden Sonnenuntergang, den wir seit Monaten gewohnt sind und der allabendlich den weitgedehnten westlichen Horizont in eine leuchtende Farbenpracht vom glühenden Feuerrot bis zum gedämpften Violett taucht, während im Osten aus dem Dunkel des Firmaments schon die ersten Sterne aufglitzern. Eine tiefliegende, dunkelgraue Wolkenschicht bedeckt den Abendhimmel, und noch früher als sonst, gegen 18.30 Uhr, erlischt heute der letzte matte Dämmerstreifen im Westen.

Dann kommt die Nacht, und mit ihr kommt der Regen. Ihr in der Heimat werdet vielleicht erstaunt fragen: »Was ist das schon Besonderes, wenn es draußen bei euch einmal regnet?« Ja, es ist vielleicht schwer zu verstehen für den, der diese Sommerwochen zwischen Donez und Don und zuletzt zwischen Don und Wolga nicht kennengelernt hat. Sechs Wochen sind seit dem letzten Gewitterregen vergangen, und dann stand Tag für Tag von früh bis abends der glühende Sonnenball über der baumlosen Grassteppe, während die Hitze die Umrisse des fernen Horizontes in einem unaufhörlichen Flimmern und Zittern verschwimmen ließ. Man muß diese Wochen selbst miterlebt haben, diese drückende Hitze, gegen die es kei-

Z današnja številko nadaljujemo jezikovni kotichek kot pripomoček za uk nemščine, ki je vsakomur potrebna. Izkoristite to priložnost in zasledujte ta brezplačen tečaj. Nemščina je jez k našega mišljenja, nemščina je vodilni svetovni jezik bodočnosti!

nen Schutz gab, diesen quälenden Durst, der mit nichts zu löschen war, und vor allem muß man diesen Staub geschluckt haben, diesen feinen, graugelben Sandstaub, der die Lungen immer wieder zum Husten reizte, der die Augen verklebte und sie schmerzhaft entzündete, und der durch die Uniform bis auf den schweißigen Körper drang. Man muß selbst gespürt haben, welche ständig gegenwärtigen Feinde in der Hitze und der Trockenheit zu bezwingen waren, ehe der Kampf mit dem Gegner überhaupt erst begann, um zu wissen, was uns jetzt diese zwei so belanglos klingenden Worte bedeuten: Es regnet.

Trommelnd schlägt der kalte Steppenwind den Regen gegen unseren Panzer, an dem wir sämtliche Luken dichtgemacht haben. Dennoch pfeift es ganz empfindlich zur Luke des Kommandantenturmes herein. Dann tropft es von oben, ganz wenig zunächst, und als es ungemütlich wird, klemmen wir eine Zeltbahn über den Turm in den Luken fest, aber so, daß oben die Scherschlitzte frei bleiben. Abwechselnd übernimmt jetzt immer nur einer die Wache im Turm, denn vor uns liegt während der Nacht eine schwache infanteristische Sicherung, die in das Vorgelände hinausläuft und -späht und uns im Falle eines feindlichen Angriffes rechtzeitig alarmiert.

Tuch- oder Gummimantel angezogen, Kragen hochgeschlagen, die Hände in den Taschen, liegen, sitzen und hocken wir in unserem Kampfwagen, in dem wir es uns so »gemütlich« gemacht haben, wie das nun einmal in einem Panzer möglich ist. Wir klappern vor Kälte, und an Schlaf ist nicht zu denken. Also rauchen wir Zigaretten — wieder einmal die letzten —, trinken von Zeit zu Zeit aus der Feldflasche einen Schluck kalten Kaffee und — erzählen. Der Gesprächsstoff geht uns ja nie aus, so erstaunlich das auch sein mag, erstaunlich deshalb, weil man sich mit Recht fragen könnte, woher eine Kampfwagenbesatzung, deren fünf Mann wochen- und monatelang Tag für Tag zusammenhocken, noch den Gesprächsstoff nehmen soll. Aber Soldaten, die in drei langen Jahren die entlegensten Winkel eines ganzen Kontinents kennengelernt haben, stecken voller Erinnerungen, und

FRONT UND HEIMAT - EIN WILLE ZUM SIEG

so beginnt mancher Satz dieser nächtlichen Unterhaltung mit dem bekannten »Weißt du noch?« Alles, alles wird aus dem Gedächtnis hervorgegraben, Wichtiges und Belangloses, Schweres und Leichtes, Ernstes und Heiteres. Aber das Heitere überwiegt, — wie immer an der Front, die am liebsten in jenen Stunden froh und unbeschwert ist, in denen, wie heute nacht, der blutige Ernst des Krieges jeden Augenblick wieder gegenwärtig werden kann.

Noch eben floß die Unterhaltung, und dann hat sie plötzlich doch alle der Schlaf übermannt, jener bleierner Schlaf, in dem nur der Körper ruht, aber die Nerven wach bleiben und jeden Abschuß und jeden Einschlag im Unterbewußtsein wahrnehmen. Als sechster sitze ich im Turm auf Wache und blicke abwechselnd durch die fünf Scherschlitzte, dorthin, wo in der Abenddämmerung die feindlichen Panzer stehenblieben. Undurchdringlich finster ist die Nacht, in der das Licht des Mondes die Wolken nicht zu durchbrechen und nicht einmal ein wenig zu erhellen vermag. Drüben im Südosten auf dem Hang, über den bei Tage die weißen Häuserfronten der Nordvorstädte von Stalingrad ragen, peitschen einige deutsche MG-Garben durch die Dunkelheit, aber das Heulen des Windes und das Trönneln der Regentropfen übertönt das ferne Hämmern der Maschinengewehre. Wie feurige Fäden ziehen sich nur die blitzenden Ketten der Leuchtpurgeschosse durch die Nacht. Dann wird es auch dort drüben still. Kein feindlicher Flieger wirft in dieser stürmischen Regennacht seine Bomben, kein Flakscheinwerfer reckt seinen Lichtarm in die Dunkelheit. Nur vereinzelte Leuchtkugeln steigen langsam auf, tauchen für Sekunden das umkämpfte, nächtliche Land in ihr weißes Licht und erlöschen flackernd vor den eigenen Linien. Und allgegenwärtig bleiben nur Kälte, Wind und Regen.

Ja, diese Nacht ist anders als die vorausgegangenen, und es ist, als trüge der Wind mit dem Regen schon etwas von dem nahenden Herbst zu uns herüber. Wir kennen diese Spätsommernächte im Osten kennen sie vom vergangenen Jahr her, wenn wir sie damals auch nicht so plötzlich, so überraschend erlebten wie heute in dem noch kontinentaleren Klima am Rande Europas. Sie sind schon der Abschied des Sommers, der Abschied von den glühend heißen, trockenen Tagen. Von diesen Nächten bleibt etwas in der Luft zurück, das den nahen Anbruch des Herbstes ahnen läßt.

So ist es auch am nächsten Morgen, als die Sonne gegen vier Uhr wieder an einem wolkenlosen Himmel emporsteigt und von neuem einen schönen warmen Tag bringt: es ist dennoch etwas zurückgeblieben von dieser ersten Herbstnacht, das nicht mehr sommerlich wirkt. Der Staub auf den Straßen ist gelöscht, feucht ist das dürre Steppenkraut, — verändert scheint das Landschaftsbild. Es wird Herbst an der Ostfront, Herbst hier bei uns vor Stalingrad, über dem sich dann am Abend wie-

Mogočna izpoved za Führerja in Reich

Sijajni potek okrožnega dne v Pettau-u - Velika smotra dela, storjenega za narod in državo - Okrožnemu dnevju je prisostvoval tudi Gauleiter in Reichsstatthalter dr. Uiberreither

Wannus im reserierten Schmuck

Organizacija Steirischer Heimatbund, Kreis Pettau, je priredila dne 12. in 13. septembra v Pettau-u svoj prvi okrožni dan ali Kreistag. Prireditve se je udeležil tudi šef civilne uprave na Spodnjem Štajerskem, Gauleiter in Reichsstatthalter dr. Sigfried Uiberreither.

Na pripravah za nad vse lepo uspelo prireditve ni sodelovalo samo mesto, temveč celo okrožje Pettau. Promet po ulicah in vrvenje ljudskih množic, ki sta oznanjevala, da gre za veliko zadevo, je bil jasn dokaz, da hoče prebivalstvo cellega okrožja na okrožni dan. In res, prišli so kmetje in viničarji iz Kollas-a, iz ravnin bližnje okolice ravno tako kakor iz hribovitih in lepih krajev, ki jih poznamo pod imenom Büheln. Celo okrožje se je vrglo v praznična oblačila. Vsi so hoteli biti navzoči. Za sprejem gostov ni bilo okrašeno samo mesto Pettau kot kraj prireditve, kajti slavloloki, zastave in venci so že na mejah okrožja pozdravljali goste ter z daleko vidnimi zastavami oznanjali, da ima okrožje Pettau svoj veliki dan. Mesto samo je seveda v tem pokazalo, da visoko ceni ta dan in da je ponosno in veselo, ker se okrožni dan vrši v ulicah tega starodavnega nemškega mesta. Od delki Wehrmannschaft-i in Deutsche Jugend, to sta brambno moštvo in mladina, so korakali prepevajoč po mestnih ulicah. Nekateri vasi so svoje prebivalce pripekljale na v zelenju okrašenih vozovih. Bivši frontni bojovníki iz svetovne vojne so nosili svoja odlikovanja, ki so si jih pri-

borili kot spodnještajerski vojaki. Bila je lepa simbolika, ko se je videlo očeta v praznični suknji z veliko in malo srebrno hrabrosto svetinjo, zraven njega pa sina v uniformi Waffen-ff. Očetje, ki poznajo vse grozote modernega vojskovanja in ki gotovo visijo na svojih otrocih, so v prepričanju in uvidevnosti, da je od naše zmage v sedanjí vojni odvisno, če bo kmet tudi po sedanjí vojni lastnik svoje zemlje ali ne, dovolili svojim sinom, da stopajo

Vom Stadtturm grüßen die Fahnen ins Land

der die Strahlenkegel der sowjetischen Scheinwerfer zum Himmel recken und die deutschen Bombenflugzeuge suchen. Flammende Einschläge, so weit, daß wir sie nicht mehr hören, lodern in der Stadt auf, vor deren Toren die Entscheidung heranreift.

kot bojovníki prostovoljno v odrede Waffen-ff. Prebivalstvo mesta je vse zunanje goste gostoljubno sprejelo, stanovanjsko vprašanje in prehrano pa je zadovoljivo rešilo.

V drugem nadstropju Kreishaus-a ali hiše okrožnega vodstva je bil razstavljen političen pregled storitev v okrožju. Na prvem mestu so vidne listine in dokumenti, ki prikazujejo, da je mesto Pettau bilo vedno nemško in da tudi pod tujim gospostvom ni menjalo svojega lica, ker ga tuji niso mogli prepleškati.

Na razstavi urada za šolstvo zasluži pozornost okrožna glasbena šola. Razstavljena je tudi čitanka učiteljstva, ki mu služi kot pripomoček. Modeli raznih letal pripovedujejo, da se mladina mesta Pettau tudi zanima za izdelavo istih. Razstava upravnega urada je na pregleden način pokazala znano gradivo. Urad za žene se je izkazal s svojim delom za otroke. Veselo je bilo gledati postave kakor polno naložen voz žita, ki ga cela kmečka družina spravlja domov in druge izdelke iz papirja in slame.

Urad Volkbildung, to je urad za izobraževanje ljudstva, je v slikah in besedah poročal o svojem dosedanjem delu. Sportna igrišča se ustanavljajo, 12 jih je že izročenih svojemu namenu, nadaljnjih 26 bo do jeseni gotovih. 40.750 Spodnještajercev je doslej obiskovalo učne tečaje za nemščino. Prireditve vseh vrst je tudi bilo mnogo. Tudi Volkswohlfahrt, ki ima doberdelni namen, je mnogo storila. V zmanjšani obliki je ta urad razstavil otročji vrtec, kakršnih ima okrožje Pettau že 25. Številčno so podani tudi uspehi zbirke za zimsko vojno pomoč in za Nemški Rdeči Križ, pri katerih prebivalstvo okrožja tudi ni hotelo zaostajati za drugimi okrožji.

Wehrmannschaft ali brambno moštvo je obiskovalcem dalo na ogled prerez svojega dela. Mladinska organizacija ima posnetke prireditve, vaj itd. V posebnem razstavnem prostoru so vidne slike vseh javnih hiš v vasi in krajevni skupini Thomasberg kot neke vrste vzor vsem ostalim. Njene storitve so namreč najboljše. Najbolj zanimiva je ugotovitev potrošnje sladkorja in testenin v Thomasberg-u v letih 1940-42. Medtem ko je pod tujim režimom Thomasberg uporabil tedensko 12,5 kg sladkorja, ga leta 1942 uporabi 700 kg tedensko. Testenin so v Thomasberg-u v času pokojne Jugoslavije pojedli 3,75 kg na teden, sedaj je pa potrošnja istih poskočila na 145 kg tedensko. Tudi Nemški Rdeči Križ, ki ima v okrožju 7 uradov, je razstavil objavo o svojem delovanju z navedbo števila pomočnikov itd.

Omeniti je nadalje razstavo obrtnikov in industrije, delo delovno političnega urada. Urad za rasno politiko je s svojo razstavo nudil posebno kmečkim obiskovalcem zanimivo sliko. Urad za kmečko ljudstvo je razstavil razne pridelke, ki jih okrožje Pettau lahko oddaja. To sliko je spopolnila karta delovnega urada o gradnji cest in razdeljenem gospodarstvu v okrožju. V razstavi umetnikov iz Spodnještajerske je 17 razstavljalcev razstavilo svoja dela.

Kreistag ali okrožni dan je otvoril Kreisleiter Bauer na dvorišču okrožne hiše. Po glasbenem uvodu, ki ga je igral mestni orkester mesta Pettau, je Kreisleiter pozdravil Gauleiter-ja ter vse udeležence, nakar je podal kratko poročilo o delovanju okrožja v prvem letu svojega obstoja. Nato je spregovoril Gauleiter.

V svojem uvodu je sporočil zahvalo Führer-ja za storjeno delo, ki se je opravilo v tišem, trdem, malem delu, brez vsake slave, večkrat celo v smrtni nevarnosti. O častnem sodelovanju je Gauleiter ugotovil: »V našem ljudstvu imamo dve vrsti ljudi. Ena, ki orje in kopa in pri tem ne vpraša, kdo bo nekoč žetel, druga pa, ki ne orje in ne kopa, pač pa pride, ko se bliža žetev, da bi žela.« Nato je govornik orisal pravoslovno vrednost častnega dela ter je poudaril, da dela vodstvo ljudstva politično zgodovino, čije storitve bodo še po smrti dalje živele. Naglasil je težo in lepoto takega dela. Stalnost vodstva pripada samo najboljšim in najhrabrejšim. Hrabrejši in boljši pa človek postane, če neprestano dela. Prepričani smo, da mora vsak nositi posledice za to, kar počne. To velja tudi za narod. Ker je nemški narod pred 24 leti postal slaboten, mora sedaj v teku 25 let prenašati dve največji svetovni vojni. Gauleiter je nato popisal obupen čas brez vsake časti po letu 1918. Šele Führer je nato nemškemu ljudstvu prinesel, kar mu je za življenje potrebno, vero v samega sebe ter vero v bodočnost. Führer je nemškemu ljudstvu tudi vrnil vero v pravičnost svetovnega dogajanja. Življenje bi bilo izgubilo vsak smisel, če bi tolpam iz vzhoda uspelo uničiti narod, ki živi po velikih zakonih, ki mu jih je dal stvarnik. »Samo kdor nima Boga, lahko dvomi o izidu vojne!« Tako je zaklical Gauleiter ter poudaril voljo nemškega ljudstva, ki si te vojne ni želelo, je pa sedaj kljub temu pripravljeno, da vzdrži do kraja. Govor je zaključilo viharo odobravanje.

Sledila so strokovna zborovanja poedinih uradov. Temeljno izravnavo krajevnih skupin je izvedel Führungsamtsleiter Braumüller.

Ob 18. uri se je ob navzočnosti Gauleiter-ja in Bundesführer-ja ter poveljnika mesta in ostalih voditeljev in prijateljev umetnosti otvorilo ostali dve razstavi. V muzeju so godbe oborožene sile in brambnega moštva priredile koncerte, pevska skupnost je pred mestnim gledališčem prepevala ljudske pesmi ter pesmi nove Nemčije. V kinematografu so predvajali pri prostem vstopu najnovejši tedenski pregled ter kulturne filme. Višek je tvorila podoknica na dvorišču okrožne hiše, pri kateri so nastopila delovna dekleta iz taborišč Radkersburg, Weinburg in Ehrenhausen ter godalni kvartet Pettau-a, ki ga tvorijo Lang, Fuchs, Wamlek in Brandl. Sebotne prireditve se je zaključilo z ljudskim zabavnim večerom v hiši Deutsches Haus.

V nedeljo zjutraj so budnico svirale godbe brambnega moštva in vodi fanfar odredov Deutsche Jugend ali mladine. Jutranja proslava se je začela ob 8. uri na grajskem hribu. Tam je nastopila mladina, ki je napolnila obsežen prostor. Vodilno geslo jutranje proslave je bilo »Nemčija, mi živimo in se bojujemo za Tebe«. Zadonele so skupne pesmi, izreki in fanfare, kar je zaokrožilo govor Kreisschulungsleiter-ja, ki je govoril o nemški deželi in o dolžnostih Spodnje Štajerske.

Velezborovanje na sportnem prostoru je zajelo 10.000 oseb. Tako so pri dohodu javili Gauleiter-ju, ki si je nato ogledal

častno stotnijo oborožene sile in častni oddelek brambnega moštva, nakar se je pod zvoki fanfar podal na tribuno. Kreisleiter je nato otvoril veleshod, nakar je povzel Bundesführer besedo.

V svojih izvajanjih je jasno prikazal zgodovino Spodnje Štajerske ter harmonično sožitje Nemcev in domovini zvestih Spodnještajercev, kar se je začelo motiti šele v minule stoletju iz Ljubljane. Omenil je gibanje znanega Štajerca, ki se je uspešno borilo zoper slovensko agitacijo. Šele leto 1918 je prizadejalo temu gibanju, ki se je potegovalo za ločitev od Ljubljane in za najožjo skupno delovanje z Nemčijo, na zunaj konec. V srcih Spodnještajercev je pa želja ločitve od Ljubljane in Belgrada ter priključitev Graz-u in Berlin-u tiela naprej. Klic po Führer-ju je bil vedno večji. Prišel je april 1941, ki je Spodnjo Štajersko vrnil domovini. Sedaj Spodnja Štajerska izpolnjuje že vse

dolžnosti napram Reich-u. Spodnja Štajerska stoji v domovinski fronti v brez-pogojni zvestobi do Führer-ja in Reich-a. Zbdljivo je pa govornik obračunal s tistimi, ki še ne stojijo trdno v naših vrstah in še potujejo med dvema frontama. Prehajajoč na sedanji vojni položaj, ki dovoli razločno prikazuje nemško zmago, je Bundesführer navzoče pozval za nadaljnji boj in nadaljnje delo za Nemčijo. S počastitvijo Führer-ja se je ta veliki politični shod zaključil.

Zaključek celotnih prireditev je tvorila strunna parada na Adolf-Hitler-trgu. Pred Gauleiter-jem, Bundesführer-jem ter najvišjim poveljnikom v Pettau-u, ki so se postavili pred palačo občinske uprave, so defilirali oddelki oborožene sile, mladine in brambnega moštva. Korakanje mladine je bilo strumno in napeto, koraki brambnega moštva so pa pokazali bilanco enoletnega vežbanja in delovanja.

Sodelovanje evropske mladine

V Wien-u je bila ustanovljena zveza evropske mladine - Vodstvo zveze je v rokah sil osi

Prekrasno mesto Wien je pozdravilo 14. septembra zastopnike štirinajstih narodov, ki so prispeli k ustanovitvi zveze evropske mladine. Kongres evropske mladine se je vršil v palači nekdanjega avstrijskega parlamenta na Ringu, kjer je Reichsleiter Baldur von Schirach pred zbranimi voditelji evropske mladine konstituiral novo zvezo. Po soglasnem sklepu navzočih voditeljev mladine je pripadlo vodstvo zveze silam osi. Za predsednika zveze sta bila določena Reichsjugendführer Axmann in vodja italijanske mladine Vidussoni. Stalna častna predsednika sta Baldur von Schirach in državni minister Ricci. Takoj po otvoritvi kongresa so bila razdeljena delovna področja, nakar so oddali zaporedoma navzoči voditelji mladine svoje programatske izjave.

Posameznim narodom so bila dodeljena sledeča delovna področja: Nemčija: sport, stavbe, vojnje; Italija: tisk, film, radio ter vzgoja voditeljev; Fin-

ska: etična vzgoja; Slovaška: narodno blago in šege; Španija: mladina in rodbina; Romunija: šolska vzgoja; Bolgarija: mladinsko pravo; Madžarska: predvojaška vzgoja; Hrvaška: poklicna vzgoja; Norveška: delovna služba; Danska: ureditev prostega časa; Belgija: nega zdravja; Holandija: kultura in umetnost. Poseben italijansko-španski odbor se bo briga za skrbstvo ženske mladine.

Nato je spregovoril Baldur von Schirach, ki je v svojem govoru opisal stanje mladine izza svetovne vojne, zlasti pa je povdaril kulturno in socialno bedo mladih ljudi, ki so vzrasli v tej dobi. Zasluga te mladine je, da je premagala globino svoje krize večinoma iz lastne moči, to pa tem lažje, ker sta dala Adolf Hitler in Benito Mussolini evropski mladini nov ideal. Tako na primer Hitlerjeva mladina ni nikaka zadeva države za mladino, temveč obratno: mladina jo je ustanovila radi države. Baldur von Schirach se je baval

PK-Kriegsbericht Schelm (Sch)

Ein neuer Beweis für die heimtückischen Kampfmethoden der Bolschewisten. Das Haus der Sowjets in Krasnodar war von den Bolschewisten vor ihrer Flucht heimtückischerweise vermint worden. Nachdem deutsche Pioniere bereits, wie unser Bild links zeigt, zwei Sprengladungen entfernt hatten, ging eine dritte Ladung hoch, die einen großen Teil des Gebäudes zerstörte (Bild rechts)

Angleški napad na Madagaskar

Kakor smo že poročali, so se Zedinjene države polastile raznih oporišč v Južni Ameriki (Santa Elena in otoki Galapagos). Churchill, ki ne more nikjer prav pokazati svoje vojaške sposobnosti, je istočasno smatral za potrebno, udariti proti slabo branjenemu francoskemu otoku Madagaskarju, ki ga loči od vzhodne afriške obale mozaubiška pomorska cesta. Angleški sunek je tokrat veljal lukam Majunka, Morundava in Ambaja. Po francoskem komunikatu od torka, je ena izmed angleških kolon prispela 280 km izpred glavno mesto Tananariva, kjer so francoske čete zaustavile pohod. V pristanišču Morandava so se morali Angleži umakniti.

Po poročilih, ki so prispela preko Berna, so se ameriške čete izkrcale v Francoski Ekvatorialni Afriki. Poročila pa ne povedo, kje so se Amerikanci izkrcali in v kakšni moči. Obala Francoske Ekvatorialne Afrike meri nekaj nad tisoč kilometrov. V Francoski Ekvatorialni Afriki, kateri pripada danes tudi bivša nemška kolonija Kamerun, ima znani francoski izdajalec general De Gaulle svoj glavni stan.

ODREDBE

* Nove odredbe in razglasi. Verordnungs- und Amtsblatt des Chefs der Zivilverwaltung in der Unterstermark, to je. Odredbeni in uradni list šefa civilne uprave na Spodnjem štajerskem, prinaša v svoji 97. številki, ki je izšla dne 11. septembra 1942, štiri objave: 1. Odredba o osiguranju preskrbe z električno silo in plinom. 2. Določba k uvedbi seznamov odjemnikov ali strank pri čevljarjih. 3. Razglas o uvozu in prevoznih kostne moke in sličnih izdelkov ter kosti. 4. Razglas o izgubi voznega dovolila.

tudi z Rooseveltovim poskusom vmešavanja v evropske mladinske razmere. Reichsleiter je nadalje povdaril, da se je evropska mladina združila tudi v to svrhu, da bo v trdni povezanosti prezentirala Rooseveltu idejo novega nacionalnega in socialnega reda. Leto in leta se je evropska mladina na raznih sestankih združevala, da bi si ustvarila skupno organizacijo. To stremiljenje je sedaj kronano s polnim uspehom. Nova zveza evropske mladine je delovna skupnost, ki jo tvorijo samostojne mladinske organizacije. Organizacija — tako je končal govornik — je zamišljena tako, da izključuje vsako vmešavanje v notranje razmere posameznih mladinskih organizacij.

Wie verdunkeln

von 20³⁰
bis 6⁰⁰ Uhr!

GOSPODARSTVO

Zvišajo se porcije kruha in mesa

Reichsmarschall Göring je odredil, da se po 19. oktobru 1942 zviša odmerek kruha in mesa. Porcija kruha se zravna s količino, ki je bila predpisana pred znižanjem dne 6. aprila 1942, to je, da dobijo normalni potrošniki, ki so stari nad 20 let, zopet 2250 gramov kruha tedensko. Količina mesa se zviša na osebo in teden vsem opravičencem na prehranjevanje za 50 gramov, delavcem pri dolgem, nočnem, težkem in najtežjem delu pa za 100 gramov.

Nizje stoječa razporedila prikazuje sliko pred in po 6. aprilu 1942 ter količino, ki bo veljala po 19. oktobru 1942.

Kruh tedensko v gramih:

	od 29. 7. 1941	od 6. 4. 1942	od 19. 10. 1942
Otroci do 3 let	1100	900	1100
Otroci od 3 do 6 let	1100	1200	1200
Otroci od 6 do 10 let	1700	1700	1700
Mladostniki od 10 do 20 let	2600	2600	2600
Normalni potrošniki nad 20 let	2250	2000	2250
Delavci pri dolgem in nočnem delu	2850	2600	2850
Delavci pri težkem delu	3650	3400	3650
Delavci pri najtežjem delu	4650	4400	4650

Meso v gramih:

	od 2. 6. 1941	od 6. 4. 1942	od 19. 10. 1942
Otroci do 6 let	250	150	200
Otroci in mladostniki od 6 do 18 let	400	350	400
Normalni potrošniki nad 18 let	400	300	350
Delavci pri dolgem in nočnem delu	600	450	550
Delavci pri težkem delu	800	600	700
Delavci pri najtežjem delu	1000	850	950

Izboljšanje naše prehrane sloni na sledečih razlogih:

1. Požrtvovalnemu pogumu naših vojakov je uspelo premagati že sto let stiskajočo nas tesnobo našega življenjskega in prehranjevalnega prostora. Rodovitne pokrajine, ki jih je zavzela naša oborožena sila na vzhodu, ki so že lansko leto bistveno pomagale prehranjevali našo bojnočo fronto, so začele sedaj po zaslugi obnovitvenih del, ki jih vodijo nemški kmetijski strokovnjaki in po zaslugi izgradnje transportnih možnosti, dobavljati tudi naši nemški domovini prehranjevalne dodatke.

2. Nemška žetev, ki je za prehrano slej kakor prej odločilna, je radi izredne pridonosti našega kmetijskega prebivalstva ter ugodnih pogojev za rast in razvoj v zadnjih mesecih, veliko boljše izpadla, kakor je bilo pričakovati radi škode, ki jo je povzročila zadnja zima. Zmanjšana ploskev žitnih njiv, ki jih je zahtevala povzročena zimska škoda, bo nadoknadena z odlično voljo do oddaje, ki jo ima nemško ljudstvo ter z uporaboječmenja za krušno žito.

3. Po vzoru nemške in italijanske pridelovalne blitke ali pa pod nemškim vodstvom vpeljani ukrepi za dvig kmetijskih pridelkov pridejo vedno bolj do izraza. To omogoča Nemčiji, da li v gospodarskem letu 1942/43 ne bo treba več toliko žita dobavljati raznim pokrajinam Evrope, kakor je to bil primer v zadnjih dveh letih.

GOSPODARSKE VESTI

× Šipkove jagode bi radi gojili v Bolgariji. Bolgarija je lansko leto izvozila 1500 ton šipkovih jagod v Nemčijo. Tu gre predvsem za nabrane jagode, ki rastejo divje po gozdovih. Ker je povpraševanje po tem divjem sadu radi C-vitamina, ki ga vsebuje, vedno večje, je gozdarski oddelk kmetijskega ministristva na vnožju vitoškega, balkanskega in rodopskega gorovja odredil ureditev poskusnih nasadov šipkovega grmovja. Po prvi žetvi se bo šipkove jagode preiskalo na vsebino C-vitamina z ozirom na razne kraje in višine, kjer bodo uspevale.

× Bolgarija rabi svoj krompir samo za prehranjevalne svrhe. Zato je vlada izdala odlok, ki prepoveduje vsako prodajo krompirja za industrijsko predelavo.

× Skrb za benol in olja je vedno večja v Zedinjenih državah Severne Amerike. Sam notranji minister Ickes je v tedniku »Colliers« moral priznati. Amerika, tako piše USA minister, še vse pre-

malo ve, kako stoji s preskrbo petroleja v Ameriki. Olje je nad vse važno za vojskovanje, medtem ko so naše rezerve bolj skromne, konzum pa raste iz dneva v dan.

× Na Hrvaškem ustanovljajo odbore za nadzorovanje pravilne oddaje mleka. Taki odbori bodo postavljeni v vsaki vaši ter bodo napram oblasti odgovarjali za redno in pravilno oddajo mleka na za to določene trgovce in zadrage.

* Prispevajte v vojno zimsko pomoč! Spodnještajerci! Nikdar še ni bilo dobrodelne zbirke, ko Spodnještajerci ne bi našel razumevanja za njo. Vedno in pri vsaki taki akciji so se naši ljudje po mestih, trgih in vaseh dobro odrezali. V soboto in nedeljo, dne 19. in 20. septembra 1942, bo prva cestna zbirka za akcijo WHW 1942/43 in sicer širimo naše države. Pri tej priložnosti se bo darovalcem ponujalo izredno okusno izdelane značke iz stekla, ki predstavljajo imenitne nemške stavbne spomenike. Rojaki, izkažite se tudi tokrat!

UMNI KMETOVALEC

Nasveti za pravilno spravljanje sadja

Na Spodnjem Štajerskem bo letos bogata sadna letina le v nekaterih okoliših. Da bo vsaj to kar mogoče ves sadni pridelek prišel stodoletno v korist ljudski prehrani, in ker se je v obstoječih razmerah vrednost sadja kot živila izredno dvignila, objavljamo v naslednjem nekaj najpotrebnejših nasvetov za pravilno spravljanje sadja:

1. Kdaj je sadje zrelo?

Vsak vé, da zorijo različne sadne vrste in sorte ob različnem času. Opozoriti bi pa radi na neko drugo, za spravljane in shranjevanje sadja zelo važno okolnost: da namreč nekatere sadne sorte postanejo užitne šele v trdi zimi enkrat, medtem ko so druge sorte užitne takoj, ko jih obremo. To velja predvsem za jabolka in namizne hruške.

Jabolčne in hruškove sorte, ki so užitne takoj, ali kmalu zatem, ko jih obremo, prištevamo k »jesenskim sadju«, one sorte pa, ki »omedijo« šele po par mesecih v sadni shrambi, ter se držijo do spomladi, tvorijo skupino »zimsko sadja«.

Pri jesenskem sadju je sadje takoj, ko je dozorelo na drevesu, že tudi užitno. Pravimo torej, da se pri jesenskih sortah sadja krije drevesna zrelost z užitno zrelostjo.

Nasprotno pa opazamo pri zimskem sadju: Čeprav postane užitno, to je, doseže užitno zrelost šele pozno v zimi, ima vendar tudi vsaka izmed zimskih sort sadja določen čas, ko jo moramo obrati. Kajti, če zimске sadne sorte obiramo prezgodaj, se plodovi le s težavo dajo utrpati, navadno pa se odlomi s plodom vred še kos mladice (rodnega lesa), ali pa se pecelj izpulí. Razen tega prezgodaj obrano sadje zelo ovne, nima pravega okusa in se tudi ne drži.

Ako pa bi z obiranjem zimskih sort sadja predolgo čakali, bi začelo, zlasti pri vetrovnem vremenu, sadje močno odpadati. Tako odpadlo sadje je seve za shranitev neuporabno in je škoda toliko večja, ker odpade v takih primerih predvsem najlepše sadje.

Sadje je drevesno zrelo, to je, godno za obiranje, čim doseže svojo običajno velikost in barvo, ko torej preneha rasti in spreminjati barvo. Pri večini sadnih sort lahko ugotovimo drevesno zrelost tudi po tem, da začnejo zdravi (ne črviči) plodovi sami od sebe odpadati, in da je mogoče plodove odtrgati, ne da bi se izpulil pecelj, ali odlomil les. Vendar nazadnje omenjena znaka ne veljata vselej. So namreč jabolčne sorte (n. pr. Šampanjska reneta, Boskovo jabolko itd.), ki jih je težko utrpati tudi, ko so docela zrele — nasprotno pa pri drugih sortah (n. pr. voščenci, Boskoopskem kosmaču itd.) začne odpadati zrelo sadje že prej, kot je sorta godna za obiranje.

Drevesna zrelost poedinili sadnih sort se od leta do leta menjava. Zlasti vplivajo na čas drevesne zrelosti: nadmorska višina in sončna ali senčna lega sadovnjaka, kakovost zemlje, način in jakost gnojenja ter obdelava sadnega drevja, vreme tekom poletja in jeseni itd. Čas zrelosti posameznih sadnih sort, ki je naveden v strokovnih knjigah in časopisih, je jemati torej le povprečno, ne pa do dneva točno! Dejansko je namreč mogoče, da ena in ista sorta zori v različnih legah in v različnih letih tudi cel mesec prej ali pa po-

zneje, kot pa bi morala dozoreti po podatkih, ki jih najdemo v knjigah.

2. Zakaj moramo sadje obirati točno ob času drevesne zrelosti?

Kakovost in trpežnost sadja je odvisna v prvi vrsti od tega, da-li je bilo obrano ob pravem času, to je točno takrat, ko je doseglo drevesno zrelost.

Sadje se namreč notranje vedno spreminja. Predvsem zimске sorte se odebelijo v zadnjih 14 dneh pred drevesno zrelostjo za približno 20% svoje teže.

Razen na teži, se sadje spreminja tudi po notranji sestavi: tvori se sladkor, preoblikuje kislina in črslovina, ki povzroča trpkost, izginja, razvijajo se v sadju dišavne snovi in odebeli se tudi koža ter napravi s tem plodove odpornejše. Posebno važna pa je okolnost, da se v zadnjih tednih pred drevesno zrelostjo napravi na površini plodov voščena prevleka, ki jih varuje pred gnilobnimi glivicami, ki torej v prvi vrsti povečava trpežnost sadja, istočasno pa tudi preprečuje preveliko izhlapevanje vode in s tem izgubo na teži.

Jasno je torej, da vsakdo, ki spravlja sadje, preden je doseglo drevesno zrelost, škoduje sam sebi, ker: 1. pridela manj sadja, 2. je to sadje slabše kakovosti, 3. tako sadje na teži hitro izgublja (vene) in 4. se prehitro obrano sadje tudi ne drži.

Istotako napačno pa bi ravnal, kdor bi se vrgel v drugo skrajnost in sadje prekasno spravljat.

Predvsem jesenske sorte sadja izgubijo mnogo na svoji vrednosti, če jih prepozno obremo. Kot že omenjeno, dosežejo te sadne sorte obenem ali kmalu za drevesno zrelostjo tudi užitno zrelost, to je, zmečkajo in postanejo sočne. V takem stanju pa je sadje za razpošiljanje že nesposobno! In če čakamo z obiranjem še par dni, postane sadje »moknato«, to je izgubi lepi vonj in dober okus ter vso sočnost.

Pa tudi zimskih sort ne smemo prepozno obirati. Tudi pri teh sadnih sortah se namreč vrši, četudi ne tako naglo in v toliki meri kot pri jesenskih sortah, notranji razkroj, ako z obiranjem predolgo odlašamo. Tako je n. pr. dokazano, da so se držala jabolka sort Kanadka in Boskoopski kosmač, ki so bila obrana takoj, ko so bila drevesno zrela, cele tri mesece dalje kot jabolka istih sort, ki so jih pustili na drevju prezoreti. Razen tega ima prepozno obrano sadje premočno rumeno barvo, je moknato in brez vonja, okus pa je nekam zagrenjen. Prepozno obrane zimске namizne hruške ostanejo v shrambi trde in žilave kot pesa, koža se zgrbanči in so brez okusa.

Iz vsega dozda! navedenega je torej vsakemu razsodnemu človeku jasno, kako nujno je, da vsak sadlar pozorno zasleduje zorenje posameznih sadnih sort v svojih sadovnjakih, da zna drevesno zrelost posameznih sort ugotoviti in da spravi vsako sadno sorto točno takrat, ko dosežejo plodovi drevesno zrelost. Če zorijo plodovi ne enakomerno, obiramo v presledkih.

Kdor, bodisi iz nevednosti, bodisi iz malomarnosti, spravlja sadje prezgodaj ali prepozno, povzroča nepopravljivo gospodarsko in narodno prehranjevalno škodo. Če te škode ne občuti v celoti sam, to

je, če se mu postreči tudi prezgodaj ali pa prepozno obrano sadje dobro proda, zato škoda, ki jo je zakrivil, ni nič manjša: občutili jo bodo oni, ki jim bo sad, katerega so kupili za težko prislužen cennar, prezgodaj v shrambi segnilo, oziroma, ki bodo morali žvečiti moknato sad brez okusa in hramilne vrednosti nameso dobrega, sočnega sadja.

3. Kako sadje spravljamo?

Edini način, ki prihaja v poštev za spravljane boljših sort namiznega sadja, je obiranje z roko. Obiranje z obloženimi peresnimi obirači je zelo zamudno, obiranje z zobatimi obirači pa je dovoljeno le pri neobčutljivih sortah, medtem ko pustijo pri občutljivih sortah zobje obirača na plodovih sledove in se sadje tudi v vrečici obtoče.

Sadje smemo obirati samo ob suhem vremenu! Sadje, ki je bilo obrano ob vlažnem, deževnem vremenu, ni tako trpežno kot ob lepem vremenu obrano! Istotako škoduje kakovosti in trpežnosti sadja, če ga obiramo ob vročih popoldanskih urah. Primeren čas za obiranje sadja je torej dopoldne, ko je rosa izginila, ali kadar je sploh ni, in proti večeru.

Če obiramo ob času, ko nastopajo že jutranji mrazovi, ne smemo obirati, dokler se sadje na drevju ne otaja. Niti ne smemo ob mrzlem vremenu obranega sadja znositi takoj v toplo shrambo, ker bi prehitra in prevelika sprememba v zračni toplini sadju škodovala.

Ako pa pustimo, da sadje na drevesu otaja in ga shranimo najprej na hladnem mestu, nima jesenski mraz na sadje nobenih škodljivih posledic.

Kdor gre obirati sadje, se mora temu primerno opremiti: predvsem mora na kratko porezati nohte. Nihče namreč nima posebnega teka nad sadje, ki nosi odtise nohtov onega, ki ga je obiral z drevesa. Nadalje naj obiralec sadja obuje copate, ali vsaj čevlje brez žebeljev in podkvic. S kovanimi čevlji napravi namreč vsakdo več škode na drevju, kot pa je vredno sadje, ki ga dotičnik nabere!

Kar se tiče orodja in posode za obiranje sadja, smo marsikaj povedali že v razpravljanju o pripravah za spravljane sadja. Kdor je dotična navodila bral in jih vzel za res, ima zdaj že vse potrebno pripravljeno: enonožne in navadne lestve za obiranje v strmih legah, samostojne lestve za obiranje sadja v ravnih legah, melkoobložene košare in predpasnike za obiranje, večje košare in zaboje za prevažanje, kakor tudi primerno opremljen voz. Razen tega potrebujemo še kavtje za obežanje košaric, nadalje kavtje za pritezanje vej, vrvi za spuščanje košaric z visokih dreves ter pripravo za sortiranje sadja po debelosti, bodisi te ali one vrste (n. pr. desko z luknjami različnih velikosti, ali polagoma se zožujoč žleb, ali nekoliko obročkov različnih premerov, skozi katere plodove pretikamo, itd.).

Obirati moramo sadje tako, da se ne rani koža, da se ne zbrše voščena prevleka, da se ne utrga pecelj, in da se plod ne obtoče ali obtisne. Plod primemo v roko s stegnjenimi prsti (torej ne tako, da bi zasadi nohte vanj!) ter ga nekoliko zasučemo na stran. Tako mora ostati pecelj pri plodu, pa tudi rodni les se ne začesne. Sadje, kateremu se pri obiranju izpulí pecelj, izgubi mnogo svoje vrednosti in začne kaj rad pri peclju gniti.

V košarice obiramo samo zdrave in lepo razvite plodove! Drobnega, poškodovanega in črvicega sadja ne obiramo, marveč ga pustimo na drevesu ter pozne-

je otrešimo! Tudi, če smo tak plod že utrgali, ga ne denimo v košarico, marveč spustimo na tla. (Vprav iz tega vzroka pa ne smejo stati košare, ali zaboji, kamor izlagamo sadje iz košaric, pod drevesom, marveč nekaj vstrani!)

Ne brišimo sadja pri obiranju! S tem bi namreč odstranili voščeno prevleko, ki varuje sadje pred gnilobo in premočnim izhlapevanjem.

Takoj, ko polne košarice izpraznimo pod drevesom v večjo košaro ali zaboj — da mora biti ta mehko obložen in da se sadja vanj ne sme sipati, marveč plod za plodom vlagati, je jasno vsem, kajne?! —, izvršimo tudi prvo sortiranje obranega sadja.

V ta namen potrebujemo vsaj dveh košar: V prvo devamo vse plodove, ki nimajo nobene napake, v drugo pa plodove, ki so sicer zdravi, to je: niti črvi, niti ranjeni, ki pa imajo vendarle razne napake, tako n. pr. manjše kraste od škrlupa (fuzikladija), zaceljene luknjice, ki jih je navrtal jabolčni zavijač, zaceljene rane od toče, ki so brez pečlja, ali ki so nepravilne oblike, blede barve, ali morda nekoliko obtisnjeni itd.

Vse sadje pa, ki ima take napake, ki bi škodovala trpežnosti sadja, to je vse nagnite, črvice, ranjene, obtolčene, od os izjedene plodove itd. izločimo, četudi smo ga obrali. Tako sadje pustimo na tleh pod drevesom, da ga spravimo — obenem s tem, kar ga je še na drevju in kar smo ga že pri obiranju zmetali na tla —, kot gospodarsko sadje. Glede prevoza sadja v šrambo pripominjamo, da je v primeru, ako smo obirali jesensko, takoj užitno sadje, skoraj nepotreben, in da je bolje napolniti takoj pod drevesom zaboje za prevoz (katere nam je dobavila Obstammestelle) in jih nemudoma odpremiti na označeno nam mesto, oziroma odpeljati sadje na trg.

Domov v šrambo vozimo samo sadje, ki ga ne bomo takoj oddali. V vsakem primeru mora biti voz tako prirejen, da ne prizadeva med vožnjo sadju poškodb, to je: voz mora imeti vzmeti, ali pa vsaj biti obložen z otavo ali z lesno volno, posebno še, če prevažamo sadje kar v zabojih in ne v obloženih košarah.

Šramba, v kateri se sadje spoti (izgnoji) in pozori, preden ga razpošljemo ali vložimo v zimsko šrambo, mora biti primerno topla in dovolj zračna. Če v taki šrambi zrak ne kroži dovolj živo, postane sadje vlažno in se začne segrevati, ter se pojavi rada v njem notranja gniloba, ki utegne v kratkem času uničiti ves pridelek. Odprti, zračni nadzemski prostori (skednji, šupe, kolarnice) so najprimernejši za šrambo svežega sadja. Najbolje je, če pustimo sadje v taki šrambi za 10 do 14 dni kar v zabojih — ako jih imamo dovolj na razpolago, seve —, katere naložimo lahko več skladov drug na drugega. V tem času sadje odda odvisno vlago od sebe in se ohladi. Tudi vsi odtiski nohtov in druge poškodbe na sadju postanejo medtem očitne. Nato sadje ponovno preberemo, razpošljemo ali pa shranimo v zimsko šrambo.

4. Spravljanje mošnega in gospodarskega sadja.

Kot gospodarsko sadje smatramo vse sadje, ki bodisi vsled neúžitnosti, bodisi vsled netrpežnosti ali okvar ni sposobno za uživanje v svežem stanju, marveč ga predelamo v sadni mošt ali v sadne izdelke. Takega sadja seveda ni treba obirati, marveč ga otresemo, ko je docela zrelo. Nezrelo sadje je težko spravljati z

MALE VESTI

* **Umrl je Spodnještajerc, ki je dolga leta županoval mestu Graz.** Dne 7. septembra t. l. je v Graz-u po večletnem bolehanju umrl v starosti 69 let, bivši dolgoletni župan mesta Graz, Vinzenz Muchitsch. Muchitsch se je rodil leta 1873. v St. Leonhard-u in den Büheim na Spodnjem Štajerskem. Ljudsko in meščansko šolo je obiskoval v Marburg-u, nakar je postal pekovski vajenec. Komaj je postal pomočnik in že se je vrnil v javno delovanje. Stopil je v delavsko strokovno in politično gibanje. Leta 1903. je bil prvič izvoljen v mestni občinski svet v Graz-u. V tem svojstvu je politično deloval vse do leta 1909., nakar je deset let pozneje, torej leta 1919., po svetovni vojni in v najtežjih časih postal župan mesta Graz. Bil je razen tega tudi deželni in državni poslanec. V času njegovega županovanja je mestna občina Graz po njegovi zasluzi zelo napredovala. Posrečilo se mu je najeti dva in pol milijona dolarjev posojila, s katerim je na komunalnem področju storil ogromno koristnega. V času svojega 15letnega županovanja je, opirajoč se na popolno zaupanje svojih najbližjih pristavev in tudi drugače orjentiranih občanov, storil velika dela v prid mesta in občine Graz. Muchitsch je bil mož poštenja in dela, socialen po čutu in dejanju, kakor jih polpretekla doba le malo pozna. Kakor v javnem, tako je tudi v svojem privatnem življenju ta Spodnještajerc v vseh položajih našel primeren takt in zlato sredino in mirno se lahko reče, da sploh ni imel sovražnikov. Dela, ki jih je načel, je navadno vedno dosledno izvršil. Bil je to človek poln delovne sile, človek dela in nadarjenosti, ki se je kot samouk s pridom in delom izobrazil in dvignil v svoji splošni izobrazbi daleč nad povprečno šolane inteligente. Ko je po priključitvi Avstrije izročil občinske posle nacionalsocialistom, se je v kratkem času zelo laskavo izrazil o novi upravi. Med drugim je o priključitvi okoliških občin k mestni občini občudoval s potezo enega samega podpisa izvršeno inkorporacijo, za katero se je pod bivšimi režimi nad dvajset let zastoj potegoval. — Spodnja Štajerska je lahko ponosna na take sinove ter bo Muchitscha skupno z meščani mesta Graz obdržala v lepem spominu.

* **Ljudsko gibanje v Marburg-u.** Tudi prva polovica septembra je pokazala, da smo v ljudskem gibanju v Marburg-u prišli na normalno stanje. Standesamtu je bilo to pot prijavljenih 86 rojstev (zadnjič 77), od teh 46 dečkov (zadnjič 38) in 40 deklic (zadnjič 39). Smrtnih slučajev je bilo 42 (zadnjič 35), od teh 23 moških (zadnjič 17) in 19 žensk (zadnjič 18). Pač pa je padlo število civilnih porok od (zadnjič) 50 na 34.

* **Spodnještajerski trgovci živli so zasedali v Cilli-ju in Marburg-u.** Na zborovanju so govorili razni strokovnjaki. O pomenu podeželske trgovine v prehranjevalnem gospodarstvu je poročal zastopnik deželne trgovske šole, dr. Obermüller, medtem ko je dr. Hoffmann predaval o davčnih zadevah. Nasvete o trgovskem knjigovodstvu so navzoči dobili od diplo-

miranega trgovca Specht-a. Sejam je predsedoval tovariš Rudolf Schürinek, ki je v svojem zaključnem govoru pozval vse trgovce z življenjskimi potrebščinami, da z dobro voljo in veseljem sodelujejo v prehranjevalnem gospodarstvu, ki ima večkrat tudi rešiti prav trde in težavne probleme.

* **Zatemnitev sonca so opazovali minuli četrtek v Marburg-u** malo pred 18. uri. Bil je to važen astronomski dogodek, ki se ga je lahko opazovalo po celi osrednji Evropi. Takoj po 17.30 se je začel temen sončni krog porivati pred dnevno ozvezdje. Ob 18.30 je bil približno tretji del sončnega ozvezdja zakrit in s tem dosežen višek zatemnitve. Kmalu po 19. uri je mesec sonce osvobodil in takoj potem je na zahodnem horizontu sonce zašlo. Nekateri ljudje so v Marburg-u zatemnitev čisto jasno in razločno videli.

* **Važno za čolnarje v Marburg-u,** ki se vozijo po reki Drau. Iz merodajnega mesta smo izvedeli, da je prevoz po reki tik nad Felber-jevim otokom nevaren, ker se v toku reke nahaja železna žica. Za čolnarje je najbolje, če se na tem mestu sploh ne vozijo. Čolne je bolje spraviti na suho ter jih šele pri otoku zopet spustiti v vodo. Začetek tega nevarnega mesta je označen.

* **Sestanek Arbeitsmaid v Cilli-ju.** V Cilli-ju so se nedavno sestala delovna dekleta ali Arbeitsmaid, ki se nahajajo v taboriščih v Gonobitz-u, Erlachstein-u, Pragerhof-u, Gallenhofen-u, Großsonntag-u in Welkelstein-u. Sestanek teh deklet v modrih oblekah je za dva dni oživel mesto, da je bilo veselje. Drugi dan sestanka so dekleta priredila pri razvalini svojo jutranjo proslavo. Krašne pesmi so odmevale v nizine, raz razvaline je pa ponosno plapolala zastava Reichsarbeitsdienst-a.

* **Motnje pri sprejemanju radio-poročil.** Sprejemanje radio-poročil je v zadnjem času, posebno v večernih urah, pod vplivom motenja. To povzročajo tehniški ukrepi, ki se jih z ozirom na obrambo Reicha ne more bližje popisati. Poslušalci se naprošajo, da najdejo uvidevnost in razumevanje za ukrepe, ki so v interesu prebivalstva.

* **Trije novi otroški vrtci v okrožju Pettau.** K dosedanjim 23 otroškim vrtcem v okrožju Pettau so nedavno dobile še krajevne skupine Schilttern am Donati ter Polstrau in Altdorf novo urejene otroške vrtce. Tako ima v okraju Pettau od 29 krajevnih skupin že 25 skupin svoje lastne otroške vrtce.

* **Zborovanja mladine v okrožju Rann.** Minulo nedeljo so se v vseh krajih v okrožju Rann vršili sestanki odredov mladine kot neke vrste predpriprave za zimsko delovanje. Vsi fantje in vsa dekleta so bila na teh shodih navzoča. Govorili so Ortsgruppenführer-ji in Gefolgschaftsführer-ji.

* **Filmsko predavanje v Jaworje, blizu Schleinitz-a pri Cilli-ju** je nedavno priredil tovariš Paidasch tamkajšnjim kmetom. Prireditelj je obiskalo nad 100 kmetov in kmetic, ki so v silki in besedi videli in slišali v kakem stanju so nemški vojaki pri svojem prodiranju v Sovjetsko Unijo.

drevja, pa tudi izdelki oziroma pijača iz nezrelega sadja je slabše kakovosti, ker vsebuje manj sladkorja. Otrešamo sadje lahko po večkrat, ker ni vse sadje hkrati zrelo. Katenje sadja s prekljami, ki je ponekod še v navadi, je za drevje škodljivo, ker se s tem uniči rodni les, s tem

pa tudi možnost pridelka v naslednjem letu.

Če leti sadje na cesto, je dobro, razprostrti pod drevo vreče, da se preveč ne obtolče. V strmih legah je treba s počez postavljeno desko zaježiti, da sadje ne leti predaleč.

* **Kreistag ali okrožni dan za okrožje Marburg-Stadt** priredi organizacija Steirischer Heimatbund dne 26. in 27. septembra 1942 v Marburg-u. Prva navodila za priprave je že izdal Ortsgruppenführer-jem novo imenovani Kreisführer, tovariš Strobil. Prireditelj bo impozantna ter se Spodnještajerci iz vseh drugih okrožij vabijo, da se iste udeležijo. Udeležba se lahko poveže tudi z nedeljskim izletom. Več o sporedu sledi v prihodnji izdaji našega lista.

* **Na razstavi spodnještajerskih slikarjev**, ki so jo priredili v okviru okrožnega dne v Pettau-u, je Gauleiter Uiberreither kupil dva akvarela akademskega slikarja Pipo Peteln-a, ki predstavljata takozvani Tausendhügelland in mesto Pettau. Bundesführer Steindl je pa kupil dva akvarela, delo slikarja Leo Wallner-ja, ki predstavljata grad Ober-Pettau in mesto Pettau.

* **Poštenega najditelja** se je izkazal mlinarski pomočnik Franz Slamerscheck, uslužben pri mlinskem podjetju Ehrlich v Ranzenberg-u. Imenovani je namreč našel na cesti denarnico s približno 500 RM gotovine ter razne dokumente, novo moško suknjo, zlato nalivno pero in še nekaj drugih vrednosti ter vse skupaj lepo oddal pri žandarmerijski postaji.

* **Za zvišanje števila rojstev.** Naš tednik je pred tedni pisal o ukrepih, ki jih pozna in uvaža zdravstvena politika Nemčije, da bi se število rojstev, ki je v razveseljivem porastu, še bolj zvišalo in množilo. Take koristne ukrepe je treba seveda samo pozdraviti. Saj vemo, da je edino tisti narod zdrav, življenja, razvoja in napredka zmožen, ki ima stalno več rojstev kakor pogrebov. V kolikor se tozadevni ukrepi še ne izvajajo, bodo zdravstvene oblasti Nemčije po njih uvedbi vsem tistim, ki želijo naraščati in ga iz kakšnega razloga ne morejo dobiti, na razpolago in v pomoč. Zdravniška veda stoji danes na višini, da v primerih, ki niso popolnoma brezupni, pomaga na razne načine in bo tam, kjer bo za to volja in želja, da pride potomec v hišo, v interesu državne populacijske politike storila vse, kar je v njeni moči, da bo take želje izpolnila. — Na naše tozadevno prvo poročilo dobiva naš list od raznih strani vprašanja, kako se pride do take zdravniške pomoči. Mi tem potom našim bralcem in bralkam naznanjamo, da je za nasvete in pomoč v tej zadevi potreben najprej zdravniški pregled prav dobrega zdravnika, če že ne zdravnika specialista. Zdravnik mora pri ženi ugotoviti, če leži vzrok neplodnosti pri njej ali ne. To bo potem šele omogočilo zdravljenje, ki je večkrat lahko tudi prav dolgotrajno. Nevarnosti ali bolečin pri takem zdravljenju seveda ni. S tem pa ni rečeno, da je vedno samo od žene odvisno, ako ni otrok. Narava zahteva, da sta za oploditev potrebna moč in žena, ki sta oba plodna, to se pravi, da sta po naravi in ostalem zdravstvenem stanju zmožna postati roditelja. Iz tega je razvidno, da je marsikje po pregledu žene treba pregledati tudi moža. Zdravniška veda je, kakor pri ženi, tudi pri možu mnogokrat v stanju, da mu uspešno pomaga z nasveti, zdravljenjem itd. — Torej najprej k dobremu zdravniku in ta bo povedal kako in kaj! Vsi morebitni domači recepti, izvirajoči iz babjeverja in mazaštva niso samo neumni, temveč škodljivi in nevarni ter lahko povzročajo nesreče, če bi se jih kdo posluževal.

* **Popolen sporazum** je dosegel Reichswirtschaftsminister Funk pri svojem obisku madžarske prestolnice. Izmenjava

misli med našim gospodarskim ministrom in madžarskimi državniki je na obeh straneh pokazala pripravljenost za zamenjavo vojno važnih dobrin, ki jih obe državi potrebuje za dosego skupnega vojnega cilja.

* **Šef generalnega štaba fašistične milice**, generalni lajtnant Galbiati, katerega je sprejel tudi Führer, je v spremstvu Stabschef-a Lutze-ja obiskal Berlin.

* **Nemško-indijski družbo so ustanovili v Hamburg-u.** Pri tem je bil navzoč bojevnik za osvoboditev Indije Subhas Chandra Bose. Predsednik združenja meddržavnih zvez SS-Obergruppenführer in general policije Lorenz je pri tem v primernem govoru ocenil ustanovitve družbe v času, ko se Indijci bojujejo za svojo svobodo. Častno predsedstvo družbe so prevzeli Reichstatthalter Kaufmann ter državni sekretarji Keppler, Guterer in Conti. Bose je v svojem govoru izrazil prepričanje, da bo Anglija v tej vojni premagana in da bo angleški imperij razbit; kar bo Indijcem prineslo svobodo.

* **Političen sestanek**, ki ga je priredila Ortsgruppe Schleinitz bei Marburg in katerega se je udeležil tudi Kreisführer, je lepo uspel. Navzoči so bili vsi funkcionarji ter tudi župan Rieder. V glavnem se je razpravljalo o oklicu Bundesführer-ja, da se odstrani poslednje ovire, ki še tu in tam ovirajo normalen političen razvoj Spodnje Štajerske, to je, da se prebivalstvo priuči nemščine.

* **Nemška akademija ustanovi oddelek za odnose z vzhodom.** V okviru znanstvenega oddelka Nemške akademije, so ustanovili oddelek za odnose z vzhodom, v katerega bodo postavljeni znani nemški učenjaki. Bistveno delovno področje je, raziskovati vpliv nemškega duhovnega življenja na vzhod.

* **Kakor stari ptiček poje, tako uči mladiče svoje.** Ta stari spodnještajerski pregovor, ki ga naši ljudje uporabljajo, če se kakšen otrok prav posebno odlikuje po lastnostih in značajnih potezah svojih staršev, bo držal tudi pri sinu angleškega ministrskega predsednika Churchilla. Kakor znano, se mladi sin mogočnega očeta, Randolph Churchill I, na mesto da bi se nahajal v vrstah angleških vojakov, vozi po Zedinjenih državah Severne Amerike, kjer lepo na varnem zapravlja očetov denar ter uživa z veliko žlico veselje po svojih plutokratskih metodah. Sedaj se je iz ameriških in angleških listov izvedelo, da je mladi Churchill na nekem predavanju v Zedinjenih državah Severne Amerike apeliral na angleške volivce v domovini, da bi ustanovili še eno, in sicer stranko sredine. To je seveda v Londonu vse strankarske prveke spravilo iz ravnotežja. »Daily Herald« posveča temu govoru dolg članek, v katerem mladega Churchilla poučuje kakor kakšnega šolarčka, podčrtajoč pri tem pustolovski značaj vseh Churchillov. To glasilo laburistov ali delavske stranke povdarja kategorično, da v Angliji za kako srednjo stranko ni mesta. Sedanji sistem dveh strank, ki sta se sporazumeli, ker vesta kaj bi se zgodilo, če bi Anglija zgubila vojno, je edino pravilen. — Predlog Randolpha je imel eno dobro plat: Razkrinkal je skrivnosti med laburisti in plutokrati. Rodbina Churchillovih je bila namreč že od nekdaj tista, ki je vlekla politične koristi iz takih demokratskih komedij. »Daily Herald« je o Churchillovem sinu med drugim zapisal: »Kakoršen je oče, takšen je sin.« — Kljub temu pa sedijo laburisti skupno s konzervativci Churchillovega kova v eni in isti vladi.

* **Kavčuk jim dela skrbi.** Od Roosevelt-a imenovani odbor, ki bi naj rešil problem kavčuka in ki ga je vodil Bernard Baruch, je sedaj predsedniku predložil poročilo, ki govori zaskrbljeno o tem, da odboru žal ni uspelo najti srednjega pola, ki bi naj to vprašanje rešila. Preskoda kavčuka. Zedinjenih držav stoji pred dveh alternativama, in sicer pred polomom ali pa pred neprijetnostmi. Dobesedno glasi ekspozé nadalje kakor sledi: »Ob-toječ položaj glede kavčuka smatramo za tako nevaren, da bo naša država stala pred vojaškim in civilnim polomom, če ne pride takoj do potrebnih ukrepov.« — Odbor zahteva nadalje — kar pa seveda ne bo izvedljivo — takojšnjo občutno zvišanje letne produkcije umetnega kavčuka ter določitev meje brzine, ki jo naj imajo avtomobili in ostala motorna vozila. Pri vsem tem pa se mora še bolj racionalizirati uporaba bencina.

* **Sovjetska Unija se obnaša zelo dvomljivo napram svojim zaveznikom.** Tako je zapisal londonski »Evening News«. Posebno Sovjeti ne dovoljujejo angleškim in ameriškim poročevalcem, da bi neposredno obiskali fronto. Tudi v vseh drugih vojaških zadevah se Sovjeti branijo svojim zaveznikom dajati informacije. Na kratko, tako pravi londonski list, Sovjeti se s svojimi zavezniki nočejo spuščati v nikakšen riziko. — Sovjeti imajo pač svoje razloge, da ne pustijo ogleda svoje fronte. V ostalem želijo, kakor je rekel Churchill, od Angležev dejanja in ne besed.

* **700 židov so zaprli v Bukarešti**, ker so v bivšem sovjetskem poslanstvu našli papirje, iz katerih je razvidno, da so se nekoč ruskemu poslaniku ponujali za preselitev oziroma naselitev v Bukovini, ki so jo bili Sovjeti zasedli. Aretiranci pridejo sedaj res v Bukovino, ampak ne v sovjetsko, temveč v romunsko in seveda tudi ne kot naseljenci, temveč v koncentracijska taborišča.

* **Francoska vlada** je dementirala poročila angleških in ruskih virov, da je francoska vlada v Vichy-ju baje dovolila nemški vladi, da lahko uporablja njena oporišča v francoski vzhodni Afriki za svojo oboroženo silo. Nekatere poročevalske agencije so celo trdile, da se nemške čete že nahajajo v Dakarju. Francoska vlada je vse te vesti proglasila za izmišljene in lažnjive.

* **Divizije opuščenih zločincev.** V beli hiši v Washingtonu, kjer je sedež vlade Zedinjenih držav, so iz neke kaznilnice dobili pismen predlog večjega števila zločincev, ki prosijo, da se iz kaznjencev formira samostojna divizija vojakov ter pošlje na fronto. Taki predlogi so za nas Evropejce nerazumljivi, v Ameriki, kjer je vse mogoče, se pa lahko pripeti, da bodo prošnja ugodno rešili. Gangsterji, ki sedijo po kaznilnicah, imajo brezdomno gotova izkustva v pretepanju, ubijanju in ropanju ter bi po ameriških pojmih lahko bili dobri in hrabri vojaki. Najbolj pravno bi pa bilo, če bi take vojaške edinice uporabljali za straže v trdnjavi Knox, kjer se nahajajo znane zaloge zlata. Tudi straženje velebank po mestih, bi takim vojakom ne delalo preglavice, ker že marsikateri pozna po bankah, kjer je nekoč kradel in ropal, ne samo vrednost dolarjev, temveč tudi lokalne razmere.

* **Japonci so izpustili 1800 Filipinov**, ki so jih držali doslej kot blivše Rooseveltove vojake v vojnem ujetništvu. Gre za gesto, ki naj pomirjevalno vpliva na prebivalstvo Filipinov, ki so sedaj pod japonskim gospodarstvom.

* Za varnost je treba vedno imeti čas! »Sedaj nimam časa«, je rekel kopač v rudniku, ko mu je tovariš svetoval, da odkopano mesto podpre z novim zapahom, »rad bi nekaj proč spravil!« — Ko se je pa kmalu nato rov prelomil in se je kopaču zrušil veliki komad premoga na glavo ter ga težko ranil, je pa mož našel čas, da je tri tedne v bolnici premišljeval o »času«. Posledice so bile: bolečine, izguba zaslužka za rudarja ter manjša storitev v vojno važnem podjetju. — »Nimam časa, nimam časa«, je kričal tekač, ko so mu svetovali, da počaka na drug tramvaj, medtem pa je skočil na vozeči tramvaj ter pri tem stopil mimo. Sedaj seveda tudi drugega vlaka ni mogel uporabiti, pač pa je moral imeti čas, da so ga z avtomobilom odpeljali v bolnišnico. — Še več primerov? Praksa jih vsakodnevno prikazuje! In vsak tak primer je najmanj ena izgubljena delovna sila, izgubljen material in izguba v pridelovalni bitki. Kdor hoče na račun varnosti več storiti, je v zmoti. Kdor si ne vzame časa, da bi upošteval varnostne ukrepe, bo tisti čas enkrat, dvakrat in trikrat z bolečinami in izgubo storitvenih možnosti preplačal. Škoda pa ne nosi samo prizadeti, temveč celo podjetje. Torej zapomnite si: »Za varnost je treba vedno najti čas!« Varno delo jamči sigurno zmago!

* Določba o pošiljanju vojno poštne paketov. Člani oborožene sile itd., ki imajo pravico na sprejemanje vojno poštne paketov, dobivajo odslej na mesto enega, dve taki dovolili na mesec. Vsako tako dovolilo opraviči odpremo enega vojno poštne paketa od več kakor 100 do 1000 g težine. Ako nalepi odposiljatelj na vojno poštni paket od več kakor 1000 gramov dva dovolila, je tak paket lahko težak do 2000 g. Poština za pakete nad 1000 g do 2000 g je določena na 40 Rpf.

* Portugalski list o Roosevelt-ovem govoru. »Correio do Minho« komentira govor Roosevelta »svetovni mladini«. V svojih izjavah ugotavlja, da je Roosevelt mladini pokazal popolnoma nesigurno in nevarno pot, ki je tako nestanovitna in nesigurna, kakor je današnji dan. Današnja mladina pa zahteva dejanja in ne besede. Roosevelt da ji nima kaj nuditi. Demokracija ni tisto, kar bi mladino lahko navdušilo. Amerika ima svoja in Evropa svoja poslanstva. Zgodovina Evrope je pa zgodovina sveta. Roosevelt je to malo razlika v svojem govoru prezrl.

* Kako gledajo Portugalci na položaj sovjetov. V Lizboni izhajajoči tednik »Accao« iznaša o vojni na vzhodu sledeče misli: »Katastrofe, ki jih doživljajo Sovjeti v tekočem letu, bodo velikanskega pomena. Ako Sovjetija vsako leto izgubi milijon ljudi in pride ob možnost rekrutacije in preskrbe, potem mora v zelo ostru višnji vse skupaj padati navzdol in se bližati odločilni uri, ko bo problem vzhoda s potekom te vojne tudi rešen.«

* V Indiji se nemiri nadaljujejo. V Santal Parganas-u, vzhodno od Dumke, v provinci Bihar, je prišlo do spopada med angleškim vojaštvom in Indijci. Pri tem so vojaki začeli streljati na Indijce. Koliko in kakšne so izgube, Angleži molčijo. — V Bombay-ju je cestni železniški in omnibusni promet še vedno ustavljen. V provinci Bombay je bilo s kolektivnimi kaznimi kaznovanih več mest. — Radio Delhi je minuli petek poročal, da so pri spopadih v dveh okrajih Indije ubili dva policijska oficirja in več policajev.

* Roosevelt je zopet klobasari. Predsednik Zedinjenih držav Severne Ameri-

ke, Franklin D. Roosevelt, je pri otvoritvi neke nove bolnišnice zopet javno spregovoril. Pri tem je med drugim rekel, da hoče delati in se bojevat, dokler ne pride trenutek, ko bo človeško pleme doseglo resnično zdravje na telesu in na duši. — Tako govori mož, ki ni zdrav ne po duhu in ne telesno, ki je pa kljub temu zakrivil vojne grozote v Ameriki in v Aziji.

* Prismojene Amerikanke in moda. V Zedinjenih državah so se ženske takozvane boljše ali moderne družbe začele pri večernih zabavah razkazovati v globoko izrezanih oblekah, kjer je hrbet skoraj popolnoma gol. To ima pa namen, da se lahko občuduje slike, ki so si jih praznoglave frklje dale za drag denar naslikati na svoje grešne hrbte, da bi bile bolj senzacionalne in da bi drugemu spolu bolj ugašale. Pri takih plesih se lahko na hrbtih dobro rejenih in suhih ter seveda tudi skrivljenih in deformiranih »goske« opazuje slike, ki so jih slikarji načopili z oljnatimi, vodnimi ali tudi kakšnimi drugimi barvami. Vidi se lahko vojne slike, slike filmskih ljubljencev, zakonskega moža, hišnega prijatelja in še mnogo drugih, kakršna je pač fantazija in iznajdljivost Amerikank. — Casopise nevtralnih držav namigava v humoristični obliki, da bi tudi gospa Rooseveltova, ki svoje zobe večkrat porine v kako kiso politično jabolko, tudi morala z naslikanim hrbtom na kakšno nočno prireditev. Na hrbtu bi pa morala razkazovati panoramo po Japoncih zavzetega Pearl Harbour-ja ali pa ladje Zedinjenih držav, ki so jih njeni sovražniki pogrezili v morje.

* Poroka z vojakom, ki se nahaja v vojnem ujetništvu. Podčastnik nemškega letalstva je leta 1940. padel v angleško vojno ujetništvo. Iz Kanade, kjer se nahaja v angleškem vojnem taborišču, je preko Rdečega Križa prošil, da se mu dovoli vojna poroka na oddaljenost in sicer pri poročnem uradu Harbke, v okrožju Haldensleben. Nedavno so bile vse formalnosti urejene in poroka se je vršila. V tem primeru gre celo za hčerko župana občine Harbke.

* Špansko časopisje poroča, da so nedavno Amerikanci pripeljali transport svojih vojakov črncev iz Anglije. Ti potomci nekdanjih sužnjev v državah Alabama, Missouri in Louisiana so morali, čim so stopili na angleška tla, začeti z razkladanjem ameriškega vojnega materiala. Pravijo, da so se pri tem delu črnci izkazali. To so torej tisti kulturonosci, ki bodo v Rooseveltovem imenu preuredili in popravili Evropo.

* Iz zlataga korena bodo izdelovali za motorje gonilno tekočino. V Tuneziji so francoske oblasti delale poskuse in preiskave, če tam v velikih množinah rastoča rastlina zlataga korena vsebuje sladkor in če bi prišla v poštev za uporabo kot surovina, iz katere bi se pridobivalo nekaj bencina. Poskusi so omogočili, da se je iz gomoljev teh rastlin odvzela 50 do 60 odstotkov njihove teže, kar je vsebovalo 8 do 9 odstotkov sladkorja. Po vrenju se je sok spremenil v alkohol. Poskusi so se torej obnesli in je s tem sedaj odprta pot za pridobivanje gonilnih sredstev iz zlataga korena.

* Gospodarska policija v Srbiji. Srbski uradni list objavlja uradni razglas o ustanovitvi gospodarske policije, ki jo tvori del srbske žandarmerije in ki jo bodo sestavljali iz za to najbolj pripravnih mož. Naloga gospodarske policije bo, da bo kontrolirala promet, trgovino in produkcijo, ki je podvržena državnemu gospodarstvu.

* Kanadski Indijanci morajo v vojaško službo. Angleški časopis »Evening Standard« je objavil poročilo svojega dopisnika iz Montreala v Kanadi, v katerem razlaga, da so kanadske oblasti v severnem delu province Albany živečim rdečekožnim Indijancem razglasile oklic, ki glasi: »Beli mož je v sporu z drugimi plemeni. Če beli mož zgubi, zgubite Indijanci svoja lovišča.« — Kakšen odziv je za oklic našel pri tem že itak propadu in legeneraciji zapisanemu plemenu, ni znano. Gotovo pa je, da znajo tudi Indijanci v svojih džunglah misliti ter bodo prav dobro razumeli, da mu bela kanadska in ameriška rasa, ki ga že spravlja iz tega sveta, tudi v slučaju vojne ne bo dala nobenega drugega lovišča, kakor večno lovišče, to je grob.

* Da bodo bolj pohlevni, je romunski državni podtajnik za prehrano odredil, da se židom zniža dnevno porcijo kruha za 20 odstotkov. Izkustva so namreč pokazala, da je židovski živelj Romunije kljub najstrožjemu nadzorstvu v svojih razdrinjenih podvigih še vedno tako drzen, da mu morajo oblasti pri vsaki priložnosti rezati peruti, ker bi ga sicer ne imele več popolnoma v svojih rokah.

* 20.000 bolgarskih vrtnarjev v Nemčiji. To seveda niso vrtnarji, ki so radi vojne odšli v Nemčijo za delom, temveč vrtnarji, ki že desetletja zahajajo v razne kraje Nemčije, da se čez letni čas udeležujejo kot vrtnarji. Kakor znano, so Bolgari kot vrtnarji nekaj prav posebnega.

* Dnevni incidenti med angleškimi in ameriški vojniki v Angliji. V sodnijskih poročilih angleškega tiska se bavijo dnevno s spopadi med ameriški in angleškimi vojniki na angleških tleh. Tako se je moral zagovarjati pred vojaškim sodiščem ameriški vojak William E. Davis, ker je smrtno zabel angleškega vojaka Loughlin-a. Davis je izjavil v svojo obrambo, da so ga prisotni angleški častniki izzivali in da ga je umorjeni Loughlin med plesom tepel z obrabljenim metlo. Dejal je nadalje, da ga je skušalo več angleških vojakov na zavraten način zabosti.

* »Pravilčen grad« iz dragega kamnja. V petletnem trudapolnem delu je O. Arnoldi iz Volmersbach-a pri Idar-Oberstein-u iz približno 50.000 brušenih plemenitih kamnov zgradil pravilčni grad v zmanjšani obliki, ki predstavlja ogleda vredno razkošje. Grad razsvetljuje s kakih 200 električnih žarnic ter izgleda kakor je razsvetljen, kakor gradovi, ki jih poznamo iz pravljic v tisoč in eni noči. Sijajna umetnina je meter široka, 75 cm globoka, 75 cm visoka ter 75 kg težka.

* Turčija prehaja zopet k svobodni trgovini. Sedanja turška vlada je kmalu po svoji preureditvi pod vodstvom svojega šefa Saracoglu-ja načela problem prehrane ljudstva. Cilj vlade je šel za tem, da se, kolikor je mogoče, odpravi sistem prisilnega gospodarstva ter uvede prosto ponudbo in povpraševanje. Uradi za kontrolo cen, zaplembo ter ostali prehranjevalni uradi so že ukinjeni. Ti ukrepi dokazujejo, da razpolaga Turčija z zadostnimi količinami živil.

* Japonska žandarmerija je aretirala znanega prekuceha. Po poročilih japonskih listov, je japonska žandarmerija v zasedenem kitajskem mestu Kašan aretirala znanega voditelja kitajskih toip, polkovnika Liučihu-ja. Polkovnik je bil poslan v zasedeni ozemlje, kjer se je skrival preoblečen v ta namen, da bi izzval nemire in upore.

* Značilno priznanje bivšega angleškega vojnega ministra. Bivši angleški vojni minister, žid Hore Belisha, je priznal v listu »Razone«, da je bilo namenjeno ponorečenemu izkrcanju anglo-ameriških čet pri mestu Dieppe, da postane začetek invazije v Evropi. Hore Belisha piše dobesedno: »Ako bi se bilo posrečilo, najti sovražna vzletišča in vpostaviti proti obalnim baterijam strmoglavsko letala, bi bili zavezniki morda stopili trdnje na evropska tla. Pisec članka predlaga angleški vladi, da je podcenjevala nemški vojni potencial. Že v maju so zatraževali uradni angleški krogi, da primanjkuje Nemčiji živil in goriva. Ogromna poletna ofenziva Nemcev pa je dokazala, da je bil račun napačen. Sedaj — tako piše Hore Belisha — hočejo prikazati prihodnjo rusko zimo kot nekako nevarnost za nemško vojsko. Pri tem pa pozabljajo, da lahko postane letošnja zima katastrofalna za Sovjetijo samo. Nemčija ima Ukrajino, kubansko kotlino in del Kavkaza v svojih rokah. Odkod bo Sovjetija jemala žito, premog, sladkor, petrolej itd. Priznati je tudi treba, da je sovjetska vojska imela v letošnjem letu strahovite izgube. Izgledi, ki jih slika Hore Belisha, torej niso nič posebnostno rožnati.

* General »Jumbo«. Angleški general sir Henry Maitland Wilson, ki je nedavno postal poveljnik velikobritanskih čet na bližnjem vzhodu, ima v angleški armadi med oficirji in moštvo ime Jumbo, kar pomeni toliko kakor slon. Mož, ki je postal vrhovni poveljnik armadnih skupin v Iraku in Iranu, nam je že precej znan. Do izbruhov sedanje vojne se ni veliko slišalo o tem, nekoliko okornem Angležu, ki je po svoji zunanosti precej podoben slonu. Ko je pa izbruhnila vojna, ga je Churchill poslal v Egipt, kjer je poveljeval nilski armadi pod generalom Wavell-om. Zaslovel je nekoliko v času, ko je Wavell prvič zasedel italijansko Cirenajko. V koliko je bilo tudi Wilsonovih zaslug, se še danes ne da presoditi. Kmalu nato je Wilson postal vojaški guverner zasedene Cirenajke, od koder ga je pa nemški general Rommel hitro spodil ker je izgnal od tam Angleže. V balkanski vojni 1941 je Jumbo prevzel poveljstvo grških čet v Grčiji, kjer je vodil grški umik. Pri tej priložnosti ga je Churchill označil za najboljšega stratega. Pozneje je ta mož organiziral 9. angleško armado v Palestini. Še predno je pa armada bila kompletna, je moral zasesti Sirijo, kjer je sicer slo, ampak precej trdo, kljub ogromni premoči, s katero je razpolagal. Kako si Churchill s tem »slonom« misli pomagati na bližnjem vzhodu, še ni jasno, vsekakor pa bo Angležem prineslo zopet kako polomijo.

* Delo v zasedenih pokrajinah se ne sme odklanjati. Doslej še ni bilo jasno, če je delavec ali nameščene obvezan, da prevzema delo v zasedenih pokrajinah ali ne. Ta obveza je doslej veljala samo za delavce, nameščence ter uradnike, ki stojijo v javnih službah, medtem, ko tarifna določila za privatno gospodarstvo tega niso določala. Sedaj je pa generalni pooblaščenec za delo izdal odlok, da je vsak član posad v privatnem gospodarstvu vsaj v vojnem času dolžan oditi na delo v zasedeno ozemlje, če se ga za to odredi. To velja seveda za primere, če gre za dela, ki so državno-politične važnosti, zadovoljivo zdravstveno stanje in da ostale osebne razmere omogočajo daljšo odsotnost od doma. Člani posad, ki bi se branili prevzeti delo v zasedenem ozemlju, se pregrešijo zoper odredbe, ki urejujejo delovne pogodbe.

Unsere wöchentliche Sprachhecke

Aus dem Bauernleben

(Zwei kurze Geschichten)

Schwert¹⁾ und Pflug²⁾.

Ein Graf³⁾ hatte zwei Söhne. Der ältere⁴⁾ war ein starker und kühner⁵⁾ Ritter⁶⁾, der stets siegreich⁷⁾ aus dem Kriege heimkehrte⁸⁾. Der jüngere⁹⁾ aber liebte die Natur¹⁰⁾ und war ein fleißiger Bauer. Als der Graf zum Sterben kam¹¹⁾, rief¹²⁾ er seine beiden Söhne zu sich und sprach: »Dir, mein tapferer¹³⁾ Sohn, vererbe¹⁴⁾ ich meine Schlösser¹⁵⁾ auf den Bergen, all meinen Ruhm¹⁶⁾ und meine Ehre¹⁷⁾. Sei immer so mutig¹⁸⁾ und führe Dein Schwert¹⁹⁾ so siegreich wie bisher²⁰⁾.

Und du, mein jüngerer Sohn, den ich gleich wie den ersten liebe, sollst Erbe²¹⁾ der fruchtbaren²²⁾ Täler²³⁾ mit all seinen Bauernhöfen sein. Ehre den Bauern, du bewahrst²⁴⁾ dadurch²⁵⁾ den Frieden²⁶⁾ des Landes!

Der alte Ritter starb. Die Zeit verging²⁷⁾. Heute ist das Schloß zerfallen²⁸⁾ und eine Ruine²⁹⁾ geworden. Von dem kühnen Ritter erzählt nur mehr die Sage³⁰⁾. Aber das Tal grünt³¹⁾ und blüht und trägt jahrein-jahraus³²⁾ vielfältige³³⁾ Frucht³⁴⁾.

Der Ritterstand³⁵⁾ ist versunken³⁶⁾, aber der Bauernstand wird immer stärker³⁷⁾ und gibt dem Volke immer mehr Kraft³⁸⁾.

Zwei vom alten Schlag*.

Von zwei alten Steirern wird erzählt, daß sie einen Streit¹⁾ um eine Wiese²⁾ hatten. Jeder³⁾ glaubte ein gutes Recht⁴⁾ an diese zu haben. Da kam eines Tages der eine zum andern und sagte ihm: »Ich habe die Richter⁵⁾ zusammenkommen⁶⁾ lassen. Wir waren beide nicht gelehrt⁷⁾ genug⁸⁾, unsere Sache ins Reine zu bringen⁹⁾. Komm morgen mit vor Gericht!¹⁰⁾ Der andere antwortete: »Ich kann morgen nicht, ich habe gerade¹¹⁾ mein Heu gemäht¹²⁾; es muß eingebracht¹³⁾ werden. Nach einigem Besinnen¹⁴⁾ fügte er hinzu¹⁵⁾: »Geh Du doch allein, sage den Richtern Deine und meine Gründe¹⁶⁾ und laß sie dann entscheiden!¹⁷⁾ Der andere nahm es an¹⁸⁾, führte beider Sachen in schlichter¹⁹⁾ Wahrheit²⁰⁾, kam am Abend wieder, trat bei dem Widersacher²¹⁾ ein und verkündete²²⁾ ihm: »Die Richter haben für Dich entschieden²³⁾. Gottlob²⁴⁾, daß unser Herr²⁵⁾ aus ist!²⁶⁾.

Ausschneiden und aufheben!

* Angležinjam ugajajo ameriški vojaki. Ibero-ameriško časopisje poroča, da imajo Angleži z ameriškimi vojaki na svojem otočju veliko skrbi. Puritanske in konzervativne Angleže hudo jezi, da se angleška dekleta spuščajo v poznanstva in razmere z Amerikanci. Amerikanski vojaki, ki imajo baje trikrat večjo plačo od angleškega vojaka, imajo ravno radi tega pri angleških dekletih in seveda tudi ženah več veljave kakor domači angleški. Starejša generacija se baje skandalizirajo ter jim nikakor ne gre v račun, da se med Amerikanci in njihovimi hčerkami pletejo in razvijajo razmere, ki sicer ne vodijo v zakonske zveze, pač pa spravljajo angleško ženo v slabo luč. — Mi pa pravimo, da je vsaka jeza nad

- 1) meč (sch = s), 2) pflug
- 3) grof
- 4) starejši (alt = star, älter = starejši, der älteste = najstarejši), 5) drzen
- 6) vitez, 7) zmagovit
- 8) povrnil, 9) mlajši (jung = mlad, jünger = mlajši, der jüngste = najmlajši), 10) narava, 11) ko je grof umiral
- 12) poklical k sebi (rufen = klicati, rief = poklical)
- 13) hraber, 14) zapustim, 15) gradove
- 16) slavo
- 17) čast, 18) srčen
- 19) das Schwert führen = se boriti
- 20) doslej
- 21) dedič
- 22) rodovitnih, 23) dolin

24) ohraniš, 25) tem potom, 26) mir

27) čas je minul, 28) razpadel

29) razvalina

30) pravljica, 31) zeleni

32) skozi celo leto

33) mnogoteri, 34) sad

35) viteški stalež = Ritterstand, Bauernstand = kmetski stalež, Arbeiterstand = delavski stalež, 36) izginil

37) močnejši (stark = močan, stärker = močnejši, am stärksten = najmočnejši), 38) moč

Schlag* = starega kova

- 1) spor, 2) travnik
- 3) vsakdo, 4) pravico (Recht = pravica, Recht an etwas haben = imeti pravico do nečesa)
- 5) sodnik
- 6) skupaj priti
- 7) učen, 8) dovolj
- 9) stvar prečistiti
- 10) sodišče
- 11) pravkar
- 12) kosil (seno)
- 13) pospraviti
- 14) po kratkem premisleku, 15) pristavil
- 16) vzroki
- 17) prepustiti odločitev, 18) je sprejel
- 19) skromno
- 20) resnica
- 21) nasprotnik
- 22) mu je oznanil
- 23) so za tebe odločili, 24) Hvala Bogu!
- 25) spor, 26) aus sein = je končano

Izreži in shrani!

Amerikanci brezpredmetna. Čednostna in pošteno ženska se navadno ne pusti zapeljati in dobro vé, kako daleč sme iti. Noben vojak pa menda ne bo nekaj vzel, kar mu ni nikdo dal. Odvisno je torej vse edino samo od angleških deklet in žen; če so sklenile; da ostanejo poštene, se gotovo ne bo ničesar zgodilo. V resnici bo pa zadeva taka, da je krivda pri Amerikancih in Angležinjah. Plutokratsko orientirani Anglosasi si v moralnem pogledu mirno lahko podajajo roke, ne da bi pa pri tem katera zamazala.

* 215 mostov so v treh mesecih postavili pionirji vzhodne fronte in sicer za eno samo oklopno armado. Vsi mostovi merijo 7000 metrov.

Weltbild

Gespännführer eines bayerischen Berg-
hofes bei Tegernsee

TO IN ONO

o Iz zgodovine črnega premoga. Upo-
raba črnega premoga je pri nekaterih na-
rodih že zelo stara. Baje so Kitajci že
davno pred nami poznali vrednost črnega
premoga. V nekaterih angleških premo-
gokopih so pa našli orodje za kopanje
premoga, ki je bilo izdelano iz kamena.
To je znak, da so predniki poznali črni
premog preje kakor železo. Nemci so,
kakor izgleda, dolgo časa razen lesa upo-
rabljali samo šoto za kurjavo. Da so
stari Rimljani v Angliji poznali in upo-
rabljali črni premog, je dognano na pod-
lagi najdb v pečeh starih rimskih ko-
palnic. Angleži so že v 9. stoletju ome-
njali črni premog v svojih dokumentih,
v 12. stoletju jim je pa bil že važen tr-
govski predmet. Nekateri režimi takrat-
ne dobe so pridobivanje in kopanje pre-
moga proglasili kot zrak okužujoče po-
četje. V Nemčiji so leta 1113 v občini
Kirchrath prvič uporabljali črni premog
kakor je to razvidno iz arhivov samosta-
na Klosterode. V Belgiji imajo dva do-
kumenta od leta 1195, ki govorita o čr-
nem premogu. Industrija premoga je na-
stala v Belgiji, in sicer v deželi Lüttich,
še v 13. stoletju. Prvi premogovnik
Francije so otvorili skoraj ob istem času
v Forezu. V področju reke Saare govori-
jo listine, da je leta 1429. že obratovalo
več premogokopov in da je v Salzbach-u
bil tvorjen prvi premogokop. V začetku
18. stoletja so v provinci Saarbrücken
imeli že 30 rudnikov premoga. V Severni
Nemčiji je do rednega obratovanja ru-
dnikov prišlo leta 1500. Vse do 18. stoletja
je beseda črni premog ali v nemščini
Steinkohle značilo današnji rjavi in črni
premog.

o Hotentoti je izraz za besedo Hoten-
tots in pove v holandsčini toliko, kakor
jecljavci, ki jecljajo in je s tem izrazom
mišljeno plemo pračloveštva, ki se samo
naziwa Koikoin. Hotentoti tvorijo skupno
z bušmani svetlobarvne Afrikance. Ho-
tentote delijo na plemena, ki so jih iz-
podrinili iz severa Name in Topnara ter

na plemena iz ozemlja bivše nemške ju-
gozahodne Afrike, katerim so se pridru-
žila še plemena Korane in Kriyua. Ta
plemena so v raznih meščanskih vojnah,
prav posebno pa v bojih z nemško ob-
lastjo v letih 1904—1906 veliko trpela
in oslabela, tako, da so leta 1909. v nem-
škem zaščitnem ozemlju našli samo 14
tisoč oseb. Ti ljudje so srednje velikosti,
svetlo rjave kože, ki se v licu zgoda zgr-
banči. Na glavah jim rastejo lasje v
obliki grmovja, ki se kodra, kakor kakšen
sveder. Ženske so nagnjene k debelosti,
razlikujejo se pa od drugih človeških ple-
men tudi po takozvanem ženskem hoten-
totskem predpasniku, ki je deloma pode-
dovan, deloma pa tudi na umetni način
povzročen. Plemena Hotentotov so pa-
stirsko ljudstvo, ki redi živino, bavijo se
pa tudi z lovom. Stanovanja si navadno
uredijo v polkrogu podobnih kočah, ki
jih pokrivajo z rogoznic. Kot oblačila
uporabljajo živalske kože. Orožje jim
tvorijo trupene strelice, strelni lok, me-
talni klini in metalne sulice. Vsako plemo
stoji pod svojim samostojnim glavarjem.
V družini ima pa povsod žena vodstvo v
svojih rokah. Stara vera Hotentotov je
oboževala prednike in živali, danes je pa
že večina teh ljudi po zaslugah evrop-
skih kolonizatorjev krščanske vere. Jezik
se deli na tri vrste ali narečja. Najbolj

Bueg-Lichtspiele

Marburg, Burgplatz 1

WILLI FORST,
TRUDE MARLEN,
OTTO TRESSLER,
PAUL HÖRBIGER,
GUSTAV DIESSL

Im dem spannenden Kriminalfilm

„Ich bin Sebastian Ott“ (Bavaria)

Kulturfilm: WILD UND WEIDWERK!
Wochenschau!
Für Jugendliche nicht zugelassen!

razširjeno narečje je Nama. Z jezikom
bušmanov je govorica teh plemen naj-
bolj v sorodu s tem, da tudi izgovorjave
Hotentotov odmeva pokajoče s svojimi
šestimi zvoki.

* Zrušil se je ameriški bombnik. Ka-
kor poročajo iz Kolumbije v državi South
Carolina (USA) se je zrušil v nedeljo na
tla nek ameriški bombnik. Stirje oficirji
in trije možje so našli smrt pod razbitina-
mi letala.

Kleiner Anzeiger

Jedes Wort kostet für Stellengesuche
6 Rpl. das fettgedruckte Wort 26 Rpl. für
Geld-, Realitätenverkehr, Briefwechsel u.
Heirat 13 Rpl. das fettgedruckte Wort 40
Rpl. für alle übrigen Worlanzeigen 10 Rpl.
das fettgedruckte Wort 30 Rpl. Der Wortpreis gilt bis zu 12 Buchstaben je Wort.
Kennwortgebühr bei Abholung der Angebote 35 Rpl. bei Zusendung durch
Post oder Boten 70 Rpl. Auskunftsgebühr für Anzeigen mit dem Vermerk: „Aus-
kunft in der Verwaltung oder Geschäftsstelle“ 20 Rpl. — Anzeigen-Aufnahme-
schluss: Donnerstag um 11 Uhr. — „Kleine Anzeigen“ werden nur gegen Vor-
einsendung des Betrages (auch gültige Briefmarken) aufgenommen. Mindest-
gebühr für eine kleine Anzeige 1— RM

ZU VERKAUFEN

Verkaufsanzeigen (Gebrauchtwaren) dürfen nur
mehr mit Preisangabe veröffentlicht werden

Hopfenstangen zum Tagespreis zu
verkaufen bei Guts-
verwaltung Straßenhofen in Ober-Kuni-
gund. 1327-3

Fuhrwagen und Linzerwagen
nach Schätzungspreis zu verkaufen. —
Drauweiler, Damngasse 50. -3

ZU KAUFEN GESUCHT

Abfälle Altpapier, Hadern, Schnei-
derabschnitte, Textilabfälle,
Alteisen, Metall, Glasscherben, Tierhaare
und Schafwolle kauft laufend jede
Menge Alois Arbeiter, Marburg (Drau),
Draugasse 5. 160-4

Briefmarken kaufe jederzeit alle Se-
rien v. ehem. Jugosla-
wien, Wohltätigkeit ungebraucht und
gebraucht. Freimarken nur gebraucht.
Angebote an Korenjak, Briefm. Ver-
sand, Brückl (Kärnten), Postfach. 945-4

Alte Harmonika

3—4 Reihen, kauft Johann Kume II. —
Obersontheim 137, Kr. Schwab. Hall —
Württemberg. -4

STELLENGESUCHE

Suche Posten als

Wirtschafterin

bei alleinstehenden Herren. Zuschr. unter
»Hausfrau« an die Verw. -5

Verwalter (Schaffer)

Absolvent der Landwirtschaftsschule
sucht auf Großgrund Stelle. Zuschr. un-
ter »Ökonom« an die Verw. -5

OFFENE STELLEN

Vor Einstellung von Arbeitskräften muß die
Zustimmung des zuständigen Arbeitsamtes ein-
geholt werden

Freiwillige für den Wachdienst in den
besetzten Gebieten, auch
Pensionisten, Rentner, jedoch unbeschol-
ten und einsatzfähig, im Alter von 24 bis
60, zu sofortigen Eintritt gesucht. Aus-
kunft bei allen Arbeitsämtern und bei der
Werbeleitung für die Ostmark: Thiel Ru-
dolf, Werbeleiter, Graz, Sackstraße 27,
Tel. 42-42, und Innsbruck, Hotel Mond-
schein, Mariahilf 6.

Winzer mit mindestens 4 Arbeits-
kräften ab 1. November ge-
sucht. Anschrift in der Verw. 1262-6

Hemdennäherinnen

werden sofort aufgenommen. Wäsche-
fabrik Hido, Lang & Lichtenöcker, Cilli,
Unterkrötting. 1132-6

Mädchen und Bursche

von 14 Jahren aufwärts werden zwecks Ausbildung zum Facharbeiter gesucht. Die Aufnahme erfolgt nach Überprüfung durch das Arbeitsamt. Ebenso werden Frauen und Männer in allen Altersstufen als Arbeiter aufgenommen. Anzufragen bei Anton Pinter Marburg, Reiserstraße 16, oder Zwiernerei Thesen. 1209-6

Für leichte Arbeit

in der Fabrik (Brauselimonadetabletten) werden reine, gesunde, geschickte Arbeiterinnen (auch Jugendliche von 16 Jahren aufwärts) aufgenommen. Arbeitszeit von 6-14 Uhr. Direkte Anmeldung in der Fabrik Unio-Gesellschaft, Marburg/Drau, Melling, Landwehrgasse 23. 1303-6

Freundliches, nettes, ehrliches

Lehr- oder Laufmädchen

welches Freude zu Blumen hat, wird bei freier Kost und Wohnung im Blumen-geschäft A. Zelenko, Cilli, Herrengasse 7, aufgenommen. 1319-6

Gesucht wird ältere Frau oder Fräulein als **Haushälterin**

in Cilli. Anträge unter »Sofort« an die Geschäftsstelle der Marburger Zeitung, Cilli. 1320-6

Winzer mit 2 Arbeitskräften wird bei Franz Tscholnik, Leitersberg, Grazerstraße 25, bei Marburg, aufgenommen. 1316-6

Winzer mit 3 Arbeitskräften wird aufgenommen. Pukl, Hinter den 3 Teichen 17, Marburg. 1312-6

Köchin per sofort gesucht, Dr. Sedal, Marburg, Herrengasse 2/II. 1315-6

Hausgehilfin mit Kochkenntnissen wird bei Jerausch, Marburg, Drauweiler, Zwettendorferstraße 82, aufgenommen. 1314-6

Pflichtjahrmädel aus gutem Hause, sowie Hausgehilfin für modernen Haushalt gesucht. Bedingung: Arbeitsfreudig, kinderliebend. Geringe Deutschsprachkenntnisse genügen. Zugesichert wird gute und freundliche Behandlung. Angebote unter »Pflichtauffassung« an die Verw. 1313-6

Alleinmädchen zur Betreuung eines lieben zweijährigen Mädchens gesucht. Gute Behandlung. Anträge unter »Kinderliebend« an die Verw. 1311-6

Für einen kleinen Weingartenbesitz wird **Winzer**

mit 2 Personen aufgenommen. Anfragen bei Franz Petek, Kernstockgasse 7. 1321-6

Mädchen für alles, ehrlich und nett, wird für guten Platz in der Nähe von Marburg gesucht. Antr. unter »Fleißig« an die Verw. 1322-6

Küchenmädchen wird aufgenommen. Anfragen bei Restaurateur »Hotel Meran«, Tegetthoffstraße 37, Marburg/Drau. 1330-6

Winzer mit vier Arbeitskräften wird ab 1. November aufgenommen. D'Avernas, Roßbach 91 — Marburg/Drau, Gams. 1332-6

DIE OSRAM-D-LAMPE MIT DER DOPPELWENDEL

**Besser für Dich —
besser für alle!**

Wirtschaftliche Stromausnutzung muß heute gewährleistet sein, denn elektrischer Strom wird meist mit Kohle erzeugt. Osram-D-Lampen mit der **Osram-Doppelwendel** sorgen für beste Umsetzung des Stromes in Licht. Fordern Sie darum ausdrücklich Osram-D-Lampen, wenn Glühlampen ausgewechselt werden müssen!

OSRAM-LAMPEN
viel Licht für wenig Strom!
T 21

DIE OSRAM-D-LAMPE MIT DER DOPPELWENDEL

Lehrling mit guter Schulbildung wird für Gemischtwarenhandlung am Lande aufgenommen. Verpflegung im Hause. Zuschriften an die Verw. unter »Handlungslehrling 19«. 1323-6

Diensmädchen wird für Hausarbeiten aufgenommen. Hindenburgstraße 41, Marburg. 1333-6

Älterer

Knecht

per sofort gesucht, Gasthaus Skasa, Marburg, Windenauerstraße 124. 1335-6

Winzerleute, vier Arbeitskräfte, für einen Weingarten in Gams gesucht. — Doleczek, Marburg, Domplatz 5. 1336-6

ZU VERMIETEN

Bäckerei wird in Pacht genommen. Lakitsch, Teichwie-sen bei Friedau. 1317-7

HEIRAT

Witwe 66 Jahre alt, sucht zwecks Ehe einen braven Lebenskameraden — Beruf Rauchfangkehrer. Franziska Schaffar, Erlachstein. 1318-12

Mitteilung

Nachdem nunmehr auch die Angestellten der Land- und Forstwirtschaft und des Weinbaues bei der Überleitungsstelle für Sozialversicherungspflichtversichert sind, besteht für diese Volksgenossen ebenfalls die Möglichkeit, unsere Zuschußversicherung (Höhere Versicherung) abzuschließen. Die Zuschußversicherung bietet u. a. bei Spitalaufenthalt die 2. Verpflegungskategorie usw. Für den Abschluß dieser privaten Zuschußversicherungen ist allein zuständig die

1337

WECHSELSEITIGE

Kranken-Versicherungs-Anstalt Südmark

Verwaltungsstelle Marburg, Edmund-Schmid-Gasse 8.

Älterer Herr

mit Ersparnissen und gutem Verdienst möchte auf kleinen Besitz einheiraten. — Witwe mit Kindern nicht ausgeschlossen. Antr. unter »Herbst« an die Verw.

Handwerker

wünscht zwecks Ehe mit Fräulein, Frau (auch geschiedener) Bekanntschaft. — Schneiderinnen bevorzugt. Bild erwünscht — Zuschriften an die Verw. 132

40-jähr. Mann

unabhängig, sucht arbeitsame Frau, 35-40 Jahre alt, auch ohne Vermögen, zwecks Ehe. Muß Freude zur Wirtschaft haben. Anträge unter »Fleißige Hände« an die Verw. 132

FUNDE — VERLUSTE

20 Mark Belohnung

wer entlaufenen grauen Hund, mittelgroß, grauer Schnauzer, zurückbringt. — Trägt Halsband mit Steuer-marke Nr. 995, hört auf »Schnauze«. Abzugeben: Marburg, Mellingerstraße 11-I. 1331-13

VERSCHIEDENES

Prothesen jeder Art — Leder — Leichtmetall — Holz — orthopädische Apparate, Leibbinden, Gummistümpfe, Bruchbänder erzeugt und liefert das führende Fachgeschäft F. E g g e r, Bandagen und Orthopädie, Lieferant sämtlicher Krankenanstalten u. Sozialinstitute. Marburg/Drau, Mellingerstraße 3, Cilli, Marktplatz 13. 762-14

Dentist Sagoritschnik

Pragwald, ordiniert von Samstag, 19. September an wieder wie zuvor. 1325-14

Gut erhaltenes **Bandonion** (HARMONIKA) mit 32 Tasten und 26 Blässen, gegen gut erhaltenes FAHRRAD zu tauschen oder zu verkaufen. Zuschriften unter »Herrliche Musik« an die Verwaltung. 1338-14

7 St. Weinfässer,

gebraucht, gut erhalten, Größe 500 bis 980 Liter, in Marburg lagernd, in gute Hände auszuleihen. Anträge unter »Gute Fässer« an die Verwaltung. 1334-14

